

PAPER DETAILS

TITLE: SPOR MÜSABAKALARINDA YASADISI BAHIS VE SANS OYUNU SUÇLARI

AUTHORS: Ozancan BELCI

PAGES: 379-418

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1947441>

SPOR MÜSABAKALARINDA YASADIŞI BAHİS VE ŞANS OYUNU SUÇLARI^(*)

Arş. Gör. Ozancan BELCİ^(**)

ÖZ

Spor müsabakaları üzerinde, kanunla gösterilen merciler veya bu mercilerin yine mevzuata dayalı olarak izin verdiği özel hukuk kişilerinin dışında kalan gerçek veya tüzel kişilerin bahis veya şans oyunu düzenlemeleri, 7258 sayılı Kanun ile yasaklanmıştır. Hukukumuzda kanunun verdiği yetki olmaksızın diğer spor dallarında gerçekleştirilen müsabakalara ilişkin bahis veya şans oyunu oynatılması, Türkiye’den erişim sağlanması, bunların reklam ve sair suretle özendirilmesi ya da bu oyunlara ilişkin para transferine aracılık edilmesi suç olarak düzenlenmiştir. Çalışmamızda; spor ve spor müsabakası kavramları, e-spor müsabakalarının 7258 s. Kanun kapsamındaki suçlara konu olup olamayacağı ve spor müsabakalarında şans ve bahis oyunlarının hukukumuzdaki yeri değerlendirilmiştir. 7258 sayılı Kanun md.5 kapsamında düzenlenen bahis ve şans oyunu suçları; suçun unsurları, suçun özel görünüş biçimleriyle bu suçların muhakemesi yönlerinden incelenmiş ve önerilerimiz sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yasadışı Bahis Suçları, e-Spor, İddaa, Terörizmin Finansmanı.

^(*) Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 29/08/2021 - Kabul Edildiği Tarih: 13/11/2021.

Atıf Şekli: Ozancan Belci, “Spor Müsabakalarında Yasadışı Bahis ve Şans Oyunu Suçları”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XI, S. 2, 2021, s. 379-418.

^(**) Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Bölümü Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye.

E-posta: ozancanbelci@sdu.edu.tr.

Orcid: 0000-0002-3776-6232.

CRIMES OF ILLEGAL BETTING AND PLAYING GAMES OF CHANCE IN SPORTS COMPETITIONS

ABSTRACT

The regulation of betting or games of chance on sports competitions by real or legal persons other than the authorities designated by the law or the private law persons authorized by these authorities on the basis of legislation, is prohibited by Law No. 7258. In our law, it is a crime to play bets or games of chance, to access from Turkey, to encourage them through advertising and other means, or to mediate money transfer related to these games, without the authorization given by the law. In our study; the concept of sport, whether e-sports competitions can be subject to crimes within the scope of Law No. 7258 and the place of chance and betting games in sports competitions in our law have been evaluated. Law no. 7258 art. betting and gambling crimes regulated under 5; the elements of the crime, the special appearance forms of the crime and the reasoning of these crimes are examined and our suggestions are presented.

Keywords: Crimes of Illegal Betting and Playing Games of Chance, e-Sports, Iddaa, Financing of Terrorism.

GİRİŞ

Şans oyunları ve bahis, birçok insan için zahmetsiz ve cezbedici para kazanma yolu olarak görülmektedir¹. Bu yolla kişiler, düşük bir sermaye ve emek ile çeşitli dallarda gerçekleştirilen spor müsabakalarının sonucunu, skorunu veya diğer bahis konularını doğru tahmin etmek suretiyle yüksek kazanç elde etmeyi amaçlamaktadırlar. Ancak yasadışı bahis ve şans oyunları; organize suç ve terör örgütlerinin faaliyetlerinin finansmanını sağlamak, kara para aklamak, vergi kaçırmak gibi amaçlarla da kullanılmakta ve bu nedenlerle de Amerika Birleşik Devletleri de² dahil olmak üzere birçok ülkede suç olarak kabul edilmektedir.

Ülkemizde de; spor dallarında gerçekleşen müsabakalar üzerinde Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın düzenlemediği ya da ilgili mevzuatına göre düzenlenmediği bahis ve şans oyunlarının oynatılması, oynanması için yer veya imkân sağlanması, özendirilmesi ya da bu oyunlara ilişkin para trafiğine aracılık edilmesi, 7258 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında suç olarak düzenlenmiştir. Ayrıca yasadışı bahis ve şans oyunlarını oynamak da 7258 sayılı Kanun md.5/1-d hükmü ile bir kabahat olarak düzenlenmiştir. 7258 sayılı Kanun kapsamında düzenlenen suçlara ilişkin Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından yürütülen soruşturmalar sonucunda 2017 yılında³ 1921, 2018 yılında⁴ 4507, 2019 yılında⁵ 6684 ve 2020 yılında⁶ ise 4780 kamu davası açılmış; ilk derece ceza

¹ M. Ruhat Yaşar, "Şans Oyunları ve İddaa", *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010, Cilt: 9, Sayı: 34, s. 164.

² "Integrity in Sport and Gaming", Federal Bureau of Investigation (FBI), <https://www.fbi.gov/investigate/organized-crime/integrity-in-sport-and-gaming>, E.T: 24/10/2021; "Law Enforcement Implications of Illegal Online Gambling", Federal Bureau of Investigation (FBI), <https://www.fbi.gov/news/testimony/law-enforcement-implications-of-illegal-online-gambling>, E.T: 24/10/2021.

³ T.C. Adalet Bakanlığı 2017 Yılı Adalet İstatistikleri, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, 2017, s. 63, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/2082019114010Adalet_ist_2017.pdf, E.T: 28/04/2021.

⁴ T.C. Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Adalet İstatistikleri, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, 2018, s. 63, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1792019103654adalet_ist_2018.pdf, E.T: 28/04/2021.

⁵ T.C. Adalet Bakanlığı 2019 Yılı Adalet İstatistikleri, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, 2019, s. 63, https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf, E.T: 28/04/2021.

⁶ T.C. Adalet Bakanlığı 2020 Yılı Adalet İstatistikleri, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, 2021, s. 23, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/22420211449082020H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf>, E.T: 28/08/2021.

mahkemeleri tarafından ise 2017 yılında⁷ 1474, 2018 yılında⁸ 2509, 2019 yılında⁹ 3931, 2020 yılında¹⁰ ise 3026 mahkûmiyet kararı verilmiştir.

Adli istatistiklere yansıyan veriler ise yasadışı bahis suçlarının ulaştığı boyutlar açısından daha düşündürücü olup, konunun önemini ortaya koymaktadır. Malî Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) ve Emniyet Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye’de 18-50 yaş aralığında 5 milyon kişi yasadışı bahis oynamakta ve yasadışı bahsin malî hacmi 50 Milyar Türk lirasını bulmaktadır¹¹.

Çalışmamızda, yukarıda da belirtildiği üzere yükselen önemi de dikkate alınarak; öncelikle spor kavramı ve spor müsabakaları üzerinde şans ve bahis oyunlarının hukukumuzdaki yeri değerlendirilecektir. Yine çalışmamızda özellikle spor dalı olup olmadığı üzerinde halen tartışma bulunan e-sporun niteliği ile 7258 sayılı Kanun md.5’te düzenlenen suçlara konu olup olamayacağı incelenecektir. Ardından futbol ve diğer spor müsabakaları üzerinde gerçekleşen yasadışı bahis ve şans oyunlarına ilişkin 7258 sayılı Kanun ile düzenlenen suçlar; suçun unsurları, suçun özel görünüş biçimleri ve bu suçlara ilişkin muhakeme süreci, öğretideki görüşler ve yargı kararları ile incelenerek çözüm önerilerimiz sunulacaktır.

⁷ T.C. Adalet Bakanlığı 2017 Yılı Adalet İstatistikleri, s. 113.

⁸ T.C. Adalet Bakanlığı 2018 Yılı Adalet İstatistikleri, s. 113.

⁹ T.C. Adalet Bakanlığı 2019 Yılı Adalet İstatistikleri, s. 113.

¹⁰ T.C. Adalet Bakanlığı 2020 Yılı Adalet İstatistikleri, s. 81.

¹¹ “MASAK, sanal bahsin Türk ekonomisine verdiği zararı ortaya çıkardı. Araştırma raporunda, yasadışı kumar nedeniyle devletin vergi kaybının yanı sıra şans oyunlarından çeşitli kamu kurumlarına aktarılan bazı kaynaklardan da mahrum kaldığı vurgulandı. Türkiye’de yıllık 50 milyar TL tutarında sanal bahis oynandığı tespit edildi. Yasadışı bahiste herhangi bir vergi kesintisi yapılmadığı için bu durumun yasal bahse oranla iki kat daha fazla getiri sağladığı anlatılan raporda, bu nedenle yasadışı bahsin tercih edildiği kaydedildi. Raporda, yasadışı bahis oynayanların profilleri de ortaya çıkarıldı. Yaş aralığının 18 ile 50 arasında olduğu belirlendi. Raporda, bahis sitelerinin ‘server’larının İngiltere, Fransa ve Kıbrıs bağlantılı olduğu dile getirildi. İnternette oynanan bahislerde oranların yüksek olması nedeniyle Türkiye’de yaklaşık 5 milyon kişinin yasadışı bahis oynadığı vurgulandı.”, Habertürk, <https://www.haberturk.com/5-milyon-sanal-bahisciden-50-milyar-tl-1654230>, E.T: 24/10/2021; “Mali Suçları Araştırma Kurulu’nun (MASAK) 2017 yılında hazırladığı rapora göre, Türkiye’de 18-50 yaş grubunda 5 milyon kişi, yılda 50 milyar TL’lik yasa dışı bahis oynuyor.”, BBC Türkçe <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-50466331>, E.T: 24/10/2021; “Yasa dışı bahis, kanunsuzluğa dayalı bir oyun olup, sonuçları bakımından ülkemiz imajına ve ekonomisine ciddi zararları bulunmaktadır. Yasa dışı bahis sitelerinin yıllık cirosunun milyarlarca Türk Lirası olduğu, uluslararası düzeyde örgütlendiği, yurt dışı serverlarından yayın yaptığı ve üst düzey yöneticilerinin yurt dışında bulunduğu değerlendirilmektedir.”, Emniyet Genel Müdürlüğü, <https://www.egm.gov.tr/yasa-disi-bahisle-mucadelede-stratejilerin-belirlenmesi-konulu-calistay-gerceklestirildi>, E.T: 19/10/2021.

I. SPOR MÜSABAKALARINDA YASADIŞI BAHİS VEYA ŞANS OYUNLARINA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

A. Genel Olarak

7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun md.5 hükmünde düzenlenen suçların meydana gelebilmesi için her şeyden önce ortada bir spor müsabakası üzerinde kanuna dayalı olmaksızın oynatılan bir bahis veya şans oyununun bulunması gerekmektedir. Bu nedenle, anılan suçların kapsamının belirlenebilmesi için öncelikle hangi faaliyetlerin spor ve spor müsabakası kapsamı içerisinde değerlendirilmesi gerektiğinin belirlenmesi şarttır. Bu bölümde, spor ve spor müsabakası kavramları ile spor müsabakaları üzerinde oynanan bahis veya şans oyunlarına ilişkin genel düzenlemeler incelenerek konunun genel çerçevesi ortaya konulmaya çalışılacaktır.

B. Spor ve Spor Müsabakası Kavramına Genel Bir Bakış

1. Spor ve Spor Müsabakası Kavramları

Spor sözcüğünün kökü Latince “*dağıtmak, birbirinden ayırmak*” anlamına gelen “*disportere*” sözüne dayanmaktadır¹². Ancak spor kavramını ve bu kavramın içeriğini yeknesak bir şekilde ortaya koyabilmek oldukça güçtür¹³. Bu güçlük esasen spora nereden bakıldığı, sporun bir fiziksel aktivite gerektirip gerektirmediği, zihinsel aktivitelerin spor olarak kabul edilip edilmeyeceği, hangi fiziksel aktivitelerin spor olarak kabul edileceği, kullanılan araç veya gereçlerin çokluğu gibi birçok faktöre dayanmaktadır¹⁴. Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı’nın hazırladığı ve 27/01/2013 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi’nde¹⁵ spor; “*fiziksel ve zihinsel sağlığı korumak ve geliştirmek, sosyal ilişkiler kurmak, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek veya yarışmalarda mücadele ederek kazanmak amacıyla organize ya da plansız olarak yapılan fiziksel aktivitelerin her türlü şeklini ifade*

¹² Ali Niyazi İnal, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*, Nobel Yayınları, Güncellenmiş 5. Baskı, Ankara, 2015, s. 7; M. Fatih Karahüseyinoğlu, “Spor Sosyolojisi”, *Spor Bilimlerine Giriş*, Ed. Erdal Demir, Nobel Yayınları, Ankara, 2015, s. 211.

¹³ Karahüseyinoğlu, s. 213.

¹⁴ Karahüseyinoğlu, ss. 211-214.

¹⁵ “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi”, Resmî Gazete Tarih: 27/01/2013, Resmî Gazete Sayı: 28541, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2013/01/20130127-8-1.pdf>, E.T: 27/08/2021.

eder” şeklinde tanımlanmıştır. İnal’a göre¹⁶ spor; “İnsanın fiziksel aktivitelerle becerilerini, zihinsel ve ruhsal yapısını, sosyal davranışlarını geliştiren, bu özelliklerini belirli kurallar içerisinde yarıştırmasını sağlayan biyolojik, pedagojik ve sosyal yönleri olan bir uğraştır.” Koludar’a göre ise¹⁷; “Kişinin belirli düzenlemeler içerisinde fiziksel aktivitesini ve motorik becerisini zihinsel, ruhsal ve sosyal davranışlarını geliştiren ve bu özelliklerini belirli kurallar dahilinde yarıştırmasını amaçlayan biyolojik, pedagojik ve sosyal bir uğraştır.” Yine sporun, değişebilen tekniklerle değişmeyen, önceden belirlenmiş kurallar çerçevesinde mutlaka kazanmaya yönelik olarak yapılan ve bedensel gelişim de sağlayan hareketler bütünü olduğu da ifade edilmektedir¹⁸. Diğer taraftan birç gibi fiziksel aktivitenin son derece sınırlı olduğu bir oyunun dahi günümüzde spor olarak kabul edildiği görülmektedir¹⁹.

Spor faaliyetinin türüne bağlı olarak top, ağırlık veya benzeri bir aletin de kullanılabilmesi mümkündür. Eski zamanlarda bireylerin varlıklarını devam ettirmeleri için zorunlu olarak yaptıkları hareketlerin bütünü olarak kendiliğinden ortaya çıkan spor, daha sonradan boş zamanların değerlendirilmesi aracı olarak kullanılmaya başlamıştır²⁰. Yapılan faaliyetlerin türüne, şekline ve kullanılan aletler gibi birçok faktöre göre çeşitlenen spor dallarının her biri için ayrı kurallar belirlenmiştir²¹. Bu gelişmeleri takiben, zaman içerisinde sporcuların bir araya geldikleri kulüpler, spor faaliyetlerinin ve müsabakalarının düzenlenmesi ile disiplinini sağlayan federasyonlar ortaya çıkmıştır.

Spor müsabakası ise 5738 s. Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında

¹⁶ İnal, s. 7.

¹⁷ Sabahaddin Koludar, *Futbolda Antrenörlük ve Eğitim Öğretim İlkeleri*, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1988, s. 57.

¹⁸ Dicle Aras - Neşe Şahin, “Fiziksel Aktivite, Fiziksel Uygunluk, Egzersiz Spor ve Sağlık ilişkisi”, *Spor Bilimlerine Giriş*, Ed. Hakan Sunay, Gazi Kitabevi, Ankara, 2017, s. 354.

¹⁹ Ethem Urkaç, *Yeni Başlayanlar İçin Briç 2/1 Beşli Major Sistemi Deklarasyon Konuşma Bilgileri*, Troya Yayıncılık, Genişletilmiş İkinci Baskı, İstanbul, 2008, s. 2; Ayrıca Uluslararası Olimpiyat Komitesi (*International Olympic Committee - IOC*) tarafından Uluslararası Briç Federasyonu’nun (*World Bridge Federation - WBC*) tanındığı tespit edilmiştir (<https://olympics.com/ioc/recognised-international-federations/world-bridge-federation>, E.T: 25/10/2021).

²⁰ Ercan Karaoğlu, *Spor Hukukunun Temel Kavramları ve Sportif Alanda Doğabilecek Hukukî İhtilaflar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, s. 13.

²¹ Karaoğlu, s. 13.

Kanun md.2/1-ö ve Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunları Uygulama Yönetmeliği md.4/1-aa hükmüne göre; yurtiçinde ve yurtdışında ilgili kurum ve kuruluşlarca tertiplenen resmi, özel, temsili, ulusal veya uluslararası spor karşılaşmalarını ifade etmektedir.

Yukarıdaki tanımlar ışığında; ilgili kurum ve kuruluşlarca futbol, basketbol, tenis gibi spor dallarında düzenlenen karşılaşmalar üzerinde, kanuna dayalı olmaksızın bahis veya şans oyunu oynatılmasının, bu oyunların oynanması için yer veya imkân sağlama, yurtdışındaki bahis veya şans oyunlarına erişim sağlanması, bu oyunların reklam veya sair yolla özendirilmesi ve bu oyunlara ilişkin para trafiğine aracılık etme fiilleri 7258 s. Kanun kapsamında suç teşkil edecektir.

Horoz dövüşü gibi spor niteliği taşımayan etkinlikler üzerinde bahis veya şans oyunu oynatılmasının 7258 s. Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceğini düşünüyoruz. Bu durumlarda TCK md.228'de düzenlenen kumar oynanması için yer veya imkân sağlama suçunun değerlendirilmesi gerekir.

2. E-Spor Kavramı ve E-Spor Müsabakalarının da 7258 Sayılı Kanun Kapsamında Sayılıp Sayılmayacağı Sorunu

E-sporun 7258 s. Kanun anlamında bir spor niteliği taşıyıp taşımayacağının ve dolayısıyla e-spor müsabakaları üzerinde oynanacak bahis veya şans oyunlarının suç teşkil edip etmeyeceği hususunun incelenmesi gerekmektedir.

Gelişen bilgi teknolojisi ile bilgisayarların ve internetin yaygın şekilde kullanılması, neredeyse her geçen gün yeni kavramları da beraberinde getirmektedir. Bu gelişmelerin bir ürünü olan e-spora ilişkin yeknesak bir tanım yapılamamaktadır²². Ancak e-spor genel olarak; bireyler tarafından dijital oyunların elektronik sistemler üzerinde rekabete dayalı olarak oynanması olarak tanımlanabilecektir²³. Bu oyunların da önceden belirlenmiş kurallarının ve hedeflerinin bulunması mümkündür²⁴.

²² E-Spora ilişkin çeşitli tanımlar için bkz. Ali Paslı - Sinem Gökem Gökçe - Yağmur Yollu - Nimet Karaca, **E-Spor: Hukuki Bakış**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, (E-Spor), s. 18; Alp Kaan Kilci, **Spor ve Dijital Oyunda Son Nokta: ESPOR**, 2. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2021, ss. 81 vd; Hakkı Mert Doğu, "E-Spor ve E-Spor Hukukunda Sporcu Sözleşmeleri", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt: 69, Sayı: 2, 2020, s. 445 vd.

²³ Ali Paslı vd., E-Spor, s. 19.

²⁴ Rüstem Mustafaoğlu, "e-Spor, Spor ve Fiziksel Aktivite", **Ulusal Spor Bilimleri Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 2, s. 85.

E-sporun bir spor dalı olarak nitelenip nitelenemeyeceği hususu tartışmalıdır. E-sporun klasik anlamda spor tanımıyla benzer ve ayrışan yönleri bulunmaktadır. Bir görüşe göre; e-spor, spor tanımında yer alan fiziksel aktiviteyi oldukça sınırlı bir şekilde içerdiği gerekçesiyle bir spor dalı olarak nitelenemeyecektir²⁵. Bizim de katıldığımız ikinci görüşe göre ise e-spor da bir spor dalı niteliği taşımaktadır²⁶. E-sporcuların zihinsel ve taktiksel yetenekleri ile refleksleri gibi faktörler e-spor müsabakasının kazanılmasında önemli rol oynamaktadır²⁷. Örneğin bir e-sporcu, müsabaka sırasında bilgisayara komut verdiği klavye ve fareyi dakikada 400 kere tıklayabilmektedir²⁸. Ancak klasik spor tanımından farklı olarak; e-spor da fiziksel aktivite sınırlı düzeyde kalmakta ve zihinsel aktivite ön plana çıkmaktadır²⁹. Ayrıca bireylerin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler gerçek dünyada değil; bilgisayar ve benzeri elektronik cihaza verdikleri talimatı alarak onu işleyen çevrimiçi veya çevrimdışı dijital bir sistem üzerinde karşılık bulmaktadır. Yine, oyuncuların kullanacağı cihazlar ve bu cihazların bağlı olduğu yazılım tarafından oyunculara yansıtılan sesler ve görüntüler aracılığıyla zamanın, mekânın ve etkileşim türünün sanal olarak değiştirilebildiği sanal gerçeklik³⁰ (*Virtual Reality - VR*) yoluyla da e-spor oyunlarının oynanabilmesi mümkündür³¹. Sanal gerçeklik araçlarıyla oynanan e-spor oyunlarında fiziksel aktivitenin masaüstü veya dizüstü bilgisayarlar aracılığıyla oynananlara nazaran daha yüksek olduğu söylenebilecektir³².

Bir faaliyetin spor niteliği kazanması için kurumsallaşmanın da önemli bir faktör olduğu ifade edilmektedir³³. Uluslararası çapta, e-sporun tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla 2008 yılında merkezi Güney Kore’de bulunan Uluslararası E-Spor Federasyonu (*International Esports Federation - IESF*) kurulmuştur³⁴. Uluslara-

²⁵ Jim Parry, “E-sports are Not Sports”, *Sport, Ethics and Philosophy*, Cilt: 13, Sayı: 1, s. 16.

²⁶ Doğu, s. 445; Mustafaoğlu, s. 85; Kilci, ss. 83-84; Ali Paslı vd., E-Spor, s. 37.

²⁷ Doğu, s. 445; Mustafaoğlu, s. 85 vd.

²⁸ Kilci, s. 85; Mustafaoğlu, s. 85; “Science shows that eSports professionals are real athletes”, Deutsche Welle, <https://www.dw.com/en/science-shows-that-esports-professionals-are-real-athletes/a-19084993>, E.T: 27/10/2021.

²⁹ Doğu, s. 445; Mustafaoğlu, s. 93; Kilci, s. 85.

³⁰ Philippe Fuchs - Pascal Guitton, “Introduction”, *Virtual Reality: Concepts and Technologies*, Ed. Philippe Fuchs, Guillaume Moreau ve Pascal Guitton, CRC Press, 2011, ss. 5-8.

³¹ Kilci, s. 59.

³² Sanal gerçeklik cihazları ile oynanan bir e-spor oyunu örneği için bkz. “Onward - Beginners vs Globochem - VR League Finals at Oculus Connect 5”, <https://www.youtube.com/watch?v=vOxwgGebWbM>, E.T: 23/10/2021.

³³ Mustafaoğlu, s. 89; Parry, s. 4.

³⁴ “International Esports Federation Statutes”, <https://iesf.org/wp-content/uploads/2021/01/IESF-Statutes-2021.pdf>, E.T: 19/10/2021.

rası düzeyde faaliyet gösteren e-spor oyuncuları ve kulüpleri de bulunmakta ve bu oyuncu veya kulüplerin katıldığı e-spor müsabakaları, *Twitch* gibi kullanıcıların kendilerinin kanal açarak yayın yapabilmesine olanak sağlayan platformlar sayesinde çok geniş kitlelere ulaşabilmektedir³⁵. Ülkemizde ise Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde, 24 Nisan 2018 tarihinde Türkiye E-Spor Federasyonu (TESFED) kurulmuş ve bu suretle Türkiye’de e-sporun kademeli olarak geliştirilmesi amaçlanmıştır³⁶. Türkiye E-Spor Federasyonu ve bu Federasyonun onayı dahilinde özel kurum ve kuruluşlarca düzenlenecek yarışmalara ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla, Türkiye E-Spor Federasyonu Yarışma Talimatı çıkarılmıştır³⁷. Bu talimat kapsamında çevrimiçi çok oyunculu savaş arenası (MOBA), birinci şahıs nişancı (FPS), gerçek zamanlı strateji (RTS) gibi dallarda bireysel, takımlar arası veya kulüpler arası müsabakalar düzenlenebilmektedir. TEFED Yarışma Talimatı md.12’ye göre, yurtiçinde ve dışında yapılacak her türlü müsabakada TEFED’den müsaade alınması zorunludur. TEFED tarafından çıkarılan Türkiye E-Spor Federasyonu Sporcu Lisans, Vize ve Transfer Talimatı³⁸ md.2’de yer alan “*Türkiye E-Spor Federasyonu bünyesindeki spor dalı faaliyetlerine (...)*” ifadesiyle TEFED’in e-sporu bir spor olarak kabul ettiği anlaşılmaktadır. Talimat md.4/1-j ve 5’te sporcunun e-spor dalında sporcu lisansına sahip olan kişi olarak kabul edildiği görülmektedir. Bu durumda Türkiye’de e-sporun bir spor olarak kabul edildiği sonucuna ulaşılmaktadır³⁹. Ülkemizde 2003 yılından bu yana çeşitli dallarda birçok e-spor takımı oluşturulmuştur⁴⁰. Hatta Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş gibi futbol, basketbol ve diğer spor dallarında faaliyet gösteren spor kulüpleri, e-spor branşı oluşturarak bu spor dalında da faaliyet göstermeye başlamıştır⁴¹.

³⁵ Kilci, ss. 105-106.

³⁶ Türkiye E-Spor Federasyonu, “Hakkımızda”, <http://tesfed.gov.tr/Sayfalar/3073/3072/hakkimizda.aspx>, E.T: 27/08/2021.

³⁷ “Türkiye E-Spor Federasyonu Yarışma Talimatı”, http://tesfed.gov.tr/PublicFederasyon/Edit/images/FEDERASYON/105/E-Spor_Yarisma_Talimati.pdf, E.T: 27/08/2021.

³⁸ “Türkiye E-Spor Federasyonu Sporcu Lisans, Vize ve Transfer Talimatı”, http://tesfed.gov.tr/PublicFederasyon/Edit/images/FEDERASYON/105/E-SPOR_FED_TALIMATI-2.pdf, E.T: 22/10/2021.

³⁹ E-sporun kurumsallaşmasının, organizasyonunun ve düzenlenmesinin halen istikrar kazanmadığı yönündeki görüş için bkz. Mustafaoğlu, s. 91.

⁴⁰ Kilci, s. 92.

⁴¹ Kilci, s. 92; “Galatasaray E-Spor takımı kuruldu”, CNN Türk, <https://www.cnnturk.com/teknoloji/galatasaray-e-spor-takimi-kuruldu>, E.T: 19/10/2021; “Hakkımızda”, 1907 Fenerbahçe E-Spor, <http://fenerbahceespor.com/aboutus>, E.T: 19/10/2021; “Beşiktaş e-Spor Takımı Kuruldu”, Beşiktaş JK, <https://bjk.com.tr/tr/haber/61136/>, E.T: 19/10/2021; E-spor kulüplerinde sporcu sözleşmelerinin hukukî niteliğine ilişkin değerlendirme için bkz. Doğu, s. 447 vd.

E-spor müsabakalarının sonuçları, takımların ya da oyuncuların istatistikleri gibi konular üzerine bahis veya şans oyunu oynanabilmesi mümkündür. Bugün itibarıyla e-spor müsabakaları üzerinde Spor Toto Teşkilat Başkanlığı'nın yetkilendirdiği bayilerde ve elektronik bayilerde bahis veya şans oyunu oynanmadığı görülmektedir⁴². Ancak zaman içerisinde e-sporun yaygınlaşması, daha geniş kitlelerce takip edilmesi ve bahis veya şans oyunu oynanması için gerekli izinlerin alınması durumunda bu müsabakalar üzerinde de yetkilendirilmiş kişilerce bahis veya şans oyunu oynatılabileceği kanaatindeyiz.

Özetle; e-spor, klasik spor tanımının içeriğinden farklı olarak fiziksel aktiviteyi oldukça sınırlı bir şekilde barındıran, ancak kendi içerisinde önceden belirlenmiş kurallar ve oyuncunun kabiliyetine bağlı olan teknikler ile oynanan, rekabete dayalı, gittikçe daha geniş kitlelerce takip edilen ve kurumsallaşmakta olan bir spor dalıdır. Bu spor dalında klasik spor dallarından farklı olarak oyuncuların fiziksel hareketleriyle çeşitli aparatlar (*klavye-fare veya sanal gerçeklik araçları*) aracılığıyla verdikleri komutlar gerçek dünyada değil, sanal alemde karşılık bulmaktadır. Bu yönleri dikkate alındığında kanaatimizce, Türkiye E-Spor Federasyonu tarafından veya onun onayıyla özel kurum ya da kuruluşlarca düzenlenen e-spor müsabakaları da 7258 s. Kanun anlamında spor müsabakasıdır. 7258 s. Kanun kapsamında "*spor müsabakaları üzerinde*" bahis ve şans oyunlarına ilişkin fiiller suç olarak kabul edilmiştir. Bir spor dalı olan e-spor kapsamındaki müsabakalar üzerinde kanuna dayalı olmaksızın bahis veya şans oyunu oynatılması, bu oyunların oynanması için yer veya imkân sağlama, yurtdışındaki bahis veya şans oyunlarına erişim sağlanması, bu oyunların reklam veya sair yolla özendirilmesi ve bu oyunlara ilişkin para nakline aracılık etme fiillerinin 7258 s. Kanun kapsamında suç teşkil edeceği kanaatindeyiz⁴³. Diğer taraftan Anayasa md.38/1 ve TCK md.2 ve 7'de düzenlenen kanunilik ilkesi açısından ortaya çıkabilecek sorunların önüne geçilmesi amacıyla e-sporun da 7258 s. Kanun kapsamında bir spor olarak kabul edildiğine ilişkin düzenleme yapılmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.

⁴² Yapılan araştırmada 24/10/2021 tarihi itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından izin verilen İddaa ve Spor Toto oyunları kapsamında, yine Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından yetkilendirilmiş bayi ve elektronik bayilerde e-spor müsabakaları üzerinde bahis veya şans oyunu oynatılmadığı fakat yasadışı olduğu değerlendirilen bazı internet sitelerinde e-spor müsabakaları üzerinde yasak olmasına rağmen bahis veya şans oyunu oynatıldığı saptanmıştır (y.n).

⁴³ Aynı yönde bkz. Ali Paslı vd., E-Spor, s. 129.

C. Türk Hukukunda Spor Müsabakalarında Bahis veya Şans Oyunları

1. Bahis ve Şans Oyunu Kavramı

7258 s. Kanun md.5 kapsamında düzenlenen suçlara konu olacak oyunun “bahis” ya da “şans oyunu” niteliği taşıması şarttır. Spor müsabakaları üzerinde düzenlenen bir oyunun bahis veya şans oyunu niteliği taşıması hâlinde 7258 s. Kanun md.5 kapsamında düzenlenen suçların oluşması da mümkün değildir. Dolayısıyla bahis ve şans oyunlarının da genel çerçevesinin ortaya konulması gerekecektir. *Bahis*, Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğü’nde; “*görüşünde veya iddiasında haklı çıkacak tarafa bir şey verilmesini kabul eden sözlü anlaşma*” olarak tanımlanmıştır⁴⁴. *Şans oyunu* ise yine Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğü’ne göre; talih oyunu, önceden ödeme yapıp daha sonra şansa dayalı olarak para kazanılan piyango, loto, spor toto, at yarışı gibi oyunlardır⁴⁵.

Şans oyunu, 5602 s. Şans Oyunları Hasılatından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun md.3/1-ğ hükmünde; “*ilgili mevzuat çerçevesinde yetki verilen kurum ve kuruluşlar tarafından tertip edilen ve sonucu tesadüfe dayalı olarak belirlenen her türlü oyunlar ile müşterek bahisler*” şeklinde tanımlanmıştır.

Bahis kavramının 7258 s. Kanun ve sair mevzuatta müşterek bahis ve sabit ihtimalli bahis olarak ikiye ayrıldığı görülmektedir. 5738 s. Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun md.2/1-h hükmüne göre müşterek bahis oyunları, “*yurtiçinde ve yurt dışında tertiplenen spor müsabakalarına ait sonuçların tahmin edilmesi üzerine oynatılan, hâsılâtın önceden belirlenen ikramiye yüzdesinin, doğru sonucu tahmin eden iştirakçiler arasında paylaştırıldığı bahis oyunlarını*”, aynı Kanun’un 2/1-n hükmüne göre ise sabit ihtimalli bahis oyunları, “*yurt içinde ve yurt dışında tertiplenen spor müsabakalarına ait sonuçların veya etkinliklerin tahmin edilmesi esasına göre oynatılan ve iştirak edenler arasından doğru tahmin edenlere, önceden belirlenen bahis oranlarıyla ikramiye kazandıran oyunları*” ifade etmektedir.

Öğretide, 7258 s. Kanun md.5/1-a ve b hükümlerinde düzenlenen suçların, TCK md.228 hükmünde düzenlenen kumar oynanması için yer veya imkân sağlama suçu bakımından özel norm niteliği taşıdığı ifade edilmektedir⁴⁶.

⁴⁴ Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü, <https://www.sozluk.gov.tr>, E.T: 23/08/2021.

⁴⁵ Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü, <https://www.sozluk.gov.tr>, E.T: 23/08/2021.

⁴⁶ Beşir Babayiğit, *Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama Suçu*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, (2021), ss. 202-203.

2004 yılında, kanuna aykırı olarak oynatılan bahis veya şans oyunlarından elde edilen kayıtdışı malî kaynağın ülke ekonomisine kazandırılması ve bireylerin bahis veya şans oyunlarına olan ilgisinin Devletin gözetimi ve kontrolü altına alınması amacıyla “*iddaa*” adı verilen bir bahis oyunu, Spor Toto Teşkilat Müdürlüğü tarafından oynatılmaya başlanmıştır⁴⁷. “*iddaa*” oyunu kapsamında neredeyse tüm dünyada resmî olarak düzenlenen ve ilgili dönemin programında gösterilen futbol, basketbol, voleybol ve çeşitli motor sporlarında bir veya birkaç müsabaka üzerinde müsabakanın sonucu veya skoru gibi hususlarda tahminde bulunularak bahis oynatılmaktadır. Yine, spor müsabakaları üzerinde Spor Toto gibi başka bahis veya şans oyunları da Spor Toto Teşkilat Başkanlığı veya onun verdiği yetkiye dayanarak özel kuruluşlar tarafından oynatılabilmektedir. Türkiye’de spor müsabakaları üzerinde bahis veya şans oyunlarının internet üzerinden de oynatılabilmesi amacıyla Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından bazı özel kuruluşlara yetki verilmiştir⁴⁸. 11/02/2019 tarihinde de, spor müsabakaları üzerinde sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarının bir özel hukuk tüzel kişisine yaptırılması amacıyla Spor Toto Teşkilat Başkanlığı ile bir özel hukuk tüzel kişisi arasında 10 yıllık sözleşme imzalanmıştır⁴⁹.

2. Türk Hukukunda Spor Müsabakalarında Bahis veya Şans Oyunlarına İlişkin Düzenlemeler

Devletler; bahis ve şans oyunlarının toplumun ahlakına yönelik taşıdığı tehlikeler, başkaca suçların ortaya çıkmasına zemin oluşturabilmesi ve ciddi bir ekonomik sektör oluşturması gibi gerekçelerle bahis veya şans oyunlarının kontrol ve denetim altına alınması amacıyla çeşitli düzenlemeler yapmıştır⁵⁰. Türkiye’de de futbol müsabakalarını takip eden bazı seyircilerin kendi aralarından

⁴⁷ Özlem Yenerer Çakmut, “Sporun Bir Dalı Olarak Futbolda Müşterek Bahis ve Ceza Hukuku”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Aralık 2008, Cilt: 5, Sayı: 2, s. 117; Mahmut Koca, “Şans (Talih) Oyunları, Hukuk Sistemlerinin Konuya Yaklaşımı, Ortaya Çıkan Sorunlar, Bu Sorunların Çözümüne Yönelik Hukuki Çareler ve Türkiye’nin Şans Oyunları Politikası”, *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı*, Ed. İzzet Özgenç, Cumhuriyet Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, (Şans), C. II, s. 1609.

⁴⁸ “Elektronik Bayiler”, <http://www.sportoto.gov.tr/sayfa/100/elektronik-bayiler>, E.T: 28/08/2021.

⁴⁹ “Kamuoyuna Duyuru”, <http://www.sportoto.gov.tr/haber/135/kamuoyuna-duyuru>, E.T: 28/08/2021.

⁵⁰ Konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz. Cumhuriyet Şahin - Ali Şahin Kılıç, “Bahis ve Şans Oyunlarından Kaynaklanan Ceza Hukuku Sorumluluğu Bağlamında Suç Teorisine İlişkin Ortaya Çıkan Sorunlar”, *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı*, Ed. İzzet Özgenç, Cumhuriyet Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, s. 1659 vd.

da müşterek bahisler yapması üzerine, bu bahislerin Devletin denetimi altına alınması ihtiyacı gerekçe gösterilerek⁵¹ Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 7258 sayılı “*Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanun*” kabul edilmiştir⁵².

Bu Kanun’un 1’inci maddesine göre, futbol müsabakaları üzerinde müşterek bahisler düzenleme yetkisi, Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü’ne verilmiştir. Kanunda ayrıca bahislerden elde edilecek gelirlerin nerede ve ne şekilde kullanılacağına ilişkin hükümler de yer almaktaydı. Ayrıca, Kanun’un 5’inci maddesine göre bu Kanun’un hükümlerine aykırı olarak müşterek bahis tertip veya idare etmek, bunlara ait biletleri satmak, dağıtmak, sattırmak veya dağıtırmak fiilleri 1.000 liradan az olmamak üzere ağır para cezasını veya iki aydan iki yıla kadar hapis cezasını gerektirecek bir suç niteliği taşımaktaydı. 22/02/2007 Tarihli ve 5583 s. Kanun’un 1’inci maddesi ile 7258 s. Kanun’un başlığı “*Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanun*” olarak değiştirilmiş, böylelikle futbol dışındaki spor dalları ve şans oyunları da 7258 s. Kanun kapsamına alınmıştır. Yine, 7258 s. Kanun kapsamında düzenlenen suçların içeriği de kanunun ilk haline nazaran önemli ölçüde değişikliğe uğramış olup, aşağıda ayrıntılı şekilde incelenecektir.

Yurt içinde ve yurt dışında yapılan her türlü spor müsabakası üzerine yurt içinde ve yurt dışında spora dayalı bahis ve şans oyunları düzenlemek, denetim ve gözetimi altında düzenletmek, bunlara ilişkin her türlü izni vermek ve sözleşmeyi yapmak; 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi⁵³ md.450/1-a ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği⁵⁴ md.6/1-a uyarınca Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı ve tüzel kişiliği haiz olan Spor Toto Teşkilat Başkanlığı’nın görev ve yetki alanındadır.

⁵¹ 7258 Sayılı Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanun Teklifinin Görüşülmesi Sırasında Milletvekili Vacid Asena’nın Beyanları, 11. Yasama Dönemi, Altmış İkinci İnikat, Cilt: 8, İçtima: 2, 29/04/1959, <https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d11/c008/tbmm11008062.pdf>, s. 7 vd., E.T: 27/08/2021.

⁵² “Futbol Müsabakalarında Müşterek Bahisler Tertibi Hakkında Kanun”, Resmî Gazete Tarih: 09/05/1959, Resmî Gazete Sayı: 10201, <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/10201.pdf>, E.T: 27/08/2021.

⁵³ “4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi”, R.G. Tarih: 15/07/2018, R.G. Sayı: 30479.

⁵⁴ “Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği”, R.G. Tarih: 21/12/2008, R.G. Sayı: 27087.

Ayrıca Spor Müsabakalarına Dayalı Sabit İhtimalli ve Müşterek Bahis Oyunlarının Özel Hukuk Tüzel Kişilerine Yaptırılması Hakkında Kanun hükümlerine göre at yarışları dışındaki spor müsabakalarına ilişkin bahis oyunlarının düzenlenmesi ve diğer hususlar özel hukuk sözleşmeleri yoluyla Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından özel hukuk tüzel kişilerine devredilebilecektir.

II. TÜRK HUKUKUNDA YASADIŞI BAHİS VE ŞANS OYUNU SUÇLARI

A. Suçla Korunan Hukukî Yarar

Anayasa Mahkemesi'ne göre 7258 sayılı Kanun md.5'te düzenlenen suçlarla korunan hukukî yarar, TCK md.228'de düzenlenen kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçuyla benzer olarak genel ahlâk, toplum ve çocukların kumardan korunması ve bunların yanında devletin verdiği izin ve yetkiye dayanarak bahis ve şans oyunu düzenleyen kişilerle bu kişilerin gelirlerinden pay alan kamu kurum ve kuruluşlarının malî çıkarlarıdır⁵⁵. Öğretide de bu suçlar ile korunan hukukî yararın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 228'inci maddesinde düzenlenen kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçu ile aynı olduğu ifade edilmektedir⁵⁶. Bazı yazarlar ise bu suçlar ile korunan hukukî yararın ekonomik düzen ve kamu güveni olduğunu savunmaktadır⁵⁷. Bu suç ile toplumun genel ahlâkı, çocuklar ve ilgili mevzuat gereği verilen yetkiye dayanarak bahis

⁵⁵ "(...) 5237 sayılı Kanun'da yer alan suçla korunan hukuki menfaat, genel ahlakın korunması, toplumun ve çocukların kumarın sosyal bakımdan ortaya koyduğu büyük tehlikeden ve doğurması olası facialardan korunmasıdır. Buna karşılık itiraz konusu kuralda yer alan suçla korunan hukuki menfaat, yukarıda ifade edilen menfaatlerin yanında devletin verdiği izin ve yetkiyle bahis ve şans oyunları düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kişilerin gelirlerinden pay alan kamu kurum ve kuruluşlarının mali çıkarlarıdır. 7258 sayılı Kanun'a göre bahis ve şans oyunlarının devletin denetim ve gözetiminde yapılması suretiyle elde edilen gelirlerden sporla ilgili kurum ve kuruluşlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına aktarılan pay Türk ekonomisi ve sporu için önemli bir gelir kaynağı oluşturmaktadır. Bu bağlamda, internet ve sair suretle erişim sağlayarak yasadışı şekilde bu tür bahis ve şans oyunlarının oynatılması halinde söz konusu kurum ve kuruluşların bu katkı paylarından mahrum kaldığı, ayrıca bu şekilde yasadışı bahis ve şans oyunları oynatılmasına imkân sağlanmasının bir çeşit kara para aklama vesilesi olduğu da anlaşılmaktadır. (...)", Anayasa Mahkemesinin 23/11/2016 Tarihli ve 2016/51 E. - 2016/179 K. Sayılı Kararı, pr. 13, (<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/Dosyalar/Kararlar/KararPDF/2016-179-nrm.pdf>, E.T: 26/08/2021).

⁵⁶ Sacit Yılmaz, "Bahis Oyunları ve Ceza Hukuku Sorumluluğu", **5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı**, Ed. İzzet Özgenc, Cumhuriyet Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, s. 1763; Suat Çalışkan - Ali Gürel, **Yasadışı Bahis ve Kumar Suçları**, 2. Baskı, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul, 2021, s. 468; Babayiğit, 2021, ss. 202-203.

⁵⁷ Erbaş - Tokgöz, s. 1737.

ve şans oyunu düzenleyen kuruluşlar ile bu kuruluşlardan pay alan kamu kurum ve kuruluşlarının malî çıkarlarının korunduğu da ifade edilmektedir⁵⁸.

Anayasa'nın 58'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan *"Devlet, gençleri (...) kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır."* ifadesi ile esasen kumar ve şans oyunu gibi faaliyetlerin kazanç kastiyle oynanmasa dahi hukuken ve ahlaken tasvip edilmediği ifade edilmektedir⁵⁹. Öte yandan Devlet, yukarıda da açıklandığı üzere belirli sınırlar çerçevesinde spor müsabakaları üzerinde şans ve bahis oyunlarının oynanmasına müsaade etmektedir. Dolayısıyla kanunun verdiği yetkiye dayalı olarak spor müsabakaları üzerinde şans ve bahis oyunlarının oynanmasının, oynatılmasının, bu oyunlara erişim sağlanmasının, reklam ve sair suretle kişilerin bu oyunlara katılmasının özendirilmesinin ve bu oyunlara ilişkin para nakline aracılık edilmesinin ise haksızlık olarak kabul edilmediği anlaşılmaktadır. 7258 s. Kanun md.5'te düzenlenen suçlar bakımından haksızlığı oluşturan unsur, bahis ve şans oyunu fiillerinin kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın gerçekleştirilmesidir. Kanaatimizce; 7258 s. Kanun kapsamında düzenlenen suçlar ile, ilgili mevzuat gereği verilen yetkiye dayanarak bahis ve şans oyunu düzenleyen kuruluşlar ile bu kuruluşlardan pay alan kamu kurum ve kuruluşlarının malî çıkarları korunmaktadır.

B. Suçun Maddî Unsurları

1. Suçun Konusu

Suçun konusu, tipe uygun hareketin üzerinde gerçekleştiği kişiyi veya şeyi ifade etmektedir⁶⁰. Öğretide, 7258 sayılı Kanun md.5 hükmünde düzenlenen yasadışı bahis veya şans oyunu suçlarının konusunun, bahis veya şans oyunu oynayan kişiler olduğunu savunan görüşler ileri sürülmüştür⁶¹. Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesi'ne göre de suçun konusunu yasadışı bahis veya şans oyunu oynayan kişiler oluşturmaktadır⁶². Kanaatimizce de 7258 s. Kanun md.5/1-a ve b'de

⁵⁸ Çalışkan-Gürel, ss. 468-469.

⁵⁹ Koca, Şans, s. 1573.

⁶⁰ Mahmut Koca - İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 116.

⁶¹ Erbaş - Tokgöz, ss. 1739-1740; Çalışkan-Gürel, ss. 470-471; Karşı yönde bkz. Babayiğit, 2021, s. 205.

⁶² Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesinin 29/03/2021 Tarihli ve 2020/2391 E. - 2021/3771 K. Sayılı Kararı, (Yargıtay Karar Arama, karararama.yargitay.gov.tr, E.T: 24/08/2021); Karşı yönde bkz. Babayiğit, 2021, s. 205.

düzenlenen bahis ve şans oyunu oynatma suçlarının konusu, hukuka aykırı şekilde bahis veya şans oyunu oynayan kişilerdir. 7258 s. Kanun md.5/1-d’de düzenlenen kişileri yasadışı bahis veya şans oyununa teşvik etme fiilleri bakımından, suçun konusunu bahis oynamaya teşvik edilen kişiler oluşturmaktadır. Ancak 7258 s. Kanun md.5/1-c’de düzenlenen para nakline aracılık etme suçunun konusu ise, nakline aracılık edilen paradır⁶³.

2. Fail ve Mağdur

Spor müsabakalarında yasadışı bahis veya şans oyunlarına ilişkin 7258 s. Kanun md.5’te düzenlenen suçları herkes işleyebilir. Dolayısıyla bu suçların özgü suç niteliği taşımadığı söylenebilir⁶⁴.

Bazı yazarlar bir suçun konusunun, bütün topluma ait olan bir şeyi oluşturması hâlinde mağdurunun “toplumu oluşturan bütün bireyler” olduğunu, aksi takdirde mağdurun ancak fiilin işlendiği sırada hayatta olan bir gerçek kişi olabileceğini; dolayısıyla devlet veya devletler topluluğu gibi tüzel kişilerin “mağdur” sıfatını haiz olamayacağını, bunların ancak suçtan zarar gören olabileceğini savunmaktadır⁶⁵. Bu husus özellikle yasadışı bahis ve şans oyunu suçlarında zincirleme suç ilişkini hükümlerin uygulanması ve kamu davasına katılma hususunda önem taşımaktadır. Aşağıda bu konulara ilişkin tartışmalı hususlar da incelenecektir.

Suçun mağdurunun Spor Toto Teşkilât Başkanlığı olduğunu savunan bir görüş ileri sürülmüştür⁶⁶. Öğretide bir diğer görüş ise, yasadışı bahis veya şans oyunu suçlarının mağdurunun bütün toplum olduğunu savunmaktadır⁶⁷. Yargıtay da yasadışı bahis ve şans oyunu suçlarının mağdurunun bütün toplum olduğu yönünde kararlar vermektedir⁶⁸. Kanaatimizce de yasadışı bahis ve şans oyunu suçlarının mağduru, toplumu oluşturan bütün bireylerdir.

⁶³ Artuç, s. 737.

⁶⁴ Erbaş - Tokgöz, s. 1739; Babayiğit, 2021, s. 204; Çalışkan-Gürel, s. 470; Ersan Şen - Fatma Betül Bodur, “Futbol Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları”, *Yorumluyorum XVII*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, s. 115.

⁶⁵ İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 226; Koca-Üzülmüş, s. 115.

⁶⁶ Artuç, s. 736.

⁶⁷ Babayiğit, 2021, s. 204; Erbaş - Tokgöz, ss. 1739-1740; Yılmaz, s. 1763; Çalışkan-Gürel, ss. 470-471; Şen - Bodur, s. 115.

⁶⁸ “7258 Sayılı Kanuna aykırılık suçlarında suçun mağdurunun doğrudan toplum olduğu cihetle; sanığın yasa dışı sitelere girmesi eyleminin 22.5.2013 tarihinde tespit edilmiş olması karşısında; sanığın bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda aynı mağdura karşı aynı

3. Fiil

a. Genel Olarak

7258 s. Kanun'un ilk halinde yalnızca futbol müsabakaları üzerinde düzenlenen bahis ve şans oyunları kapsama alınmışken, bu kapsam daha sonra genişletilmiş ve diğer sporlar da dahil edilmiştir⁶⁹. Bu nedenle sadece futbol değil, tüm spor dallarında gerçekleşen müsabakalar bakımından 7258 s. Kanun uygulama alanı bulabilecektir⁷⁰.

7258 sayılı Kanun kapsamında düzenlenen yasadışı bahis ya da şans oyunu suçlarının temel olarak üç kategoride incelenebileceği söylenebilir. Buna göre, 7258 s. Kanun md.5/1-a ve b hükümlerinde düzenlenen spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatmak ya da oynanmasına yer veya imkân sağlamak fiilleri ile yurtdışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlamak fiili, esasen yasadışı bahis veya şans oyunu oynatmak, oynanmasını sağlamak veya oynanmasını kolaylaştıracak faaliyetlerde bulunmak niteliği taşıdığı için aynı başlık altında incelenecektir. Yasadışı bahis veya şans oyunlarının oynanmasına teşvik etmek veya bu oyunlara ilişkin para trafiğine aracılık etmek fiilleri ise ayrı başlıklarda ele alınacaktır.

b. Yasadışı Bahis veya Şans Oyunları Oynatma, Oynanması Amacıyla Yer veya İmkân Sağlama ya da Yurtdışında Oynanan Bahis veya Şans Oyunlarına Erişim Sağlama

7258 sayılı Kanun md.5/1-a hükmünde düzenlenen suç; spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatma ya da oynanmasına yer veya imkân sağlama fiilleriyle işlenebilir. Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçunda olduğu gibi⁷¹, 7258 sayılı Kanun md.5/1-a

suçu birden fazla işlemediği gözetilmeden TCK'nın 43/1. maddesiyle uygulama yapılması (...) bozmayı gerektirmiş (...)", Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 22/06/2016 Tarihli ve 2016/8273 E. - 2016/20155 K. Sayılı Kararı, (Kazancı İçtihat, lib.kazanci.com.tr, E.T: 08/07/2021).

⁶⁹ Rahime Erbaş - H.Begüm Tokgöz, "Türk Ceza Hukukunda 'Ultima Ratio' İlkesi Bağlamında Spor Müsabakalarına Dayalı Bahis ve Şans Oyunları", **5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı**, Ed. İzzet Özgenç, Cumhuriyet Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, s. 1719.

⁷⁰ Yalnızca futbol karşılaşmalarının 7258 s. Kanun bakımından değerlendirileceği, boks gibi diğer alanların bu suçun kapsamında değerlendirilemeyeceği hususundaki görüş için bkz. Artuç, s. 735.

⁷¹ Beşir Babayiğit, "Kumar Oynama ve Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama Fiilleri", **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, 2017, Y. 9, S. 34, (TAAD), s. 294.

kapsamında düzenlenen suç seçimlik hareketle işlenebilir. *Oynatma* fiili, yasadışı bahis veya şans oyununu bizzat düzenlemek veya düzenlenmesi sürecine katılan kişilerden olmak şeklinde anlaşılmalıdır. *Yer sağlama*, yasadışı bahis veya şans oyununun oynanacağını bilerek, bu oyunun oynanabileceği bir yeri temin etmeyi ifade etmektedir⁷². *İmkân sağlama* ise yasadışı bahis veya şans oyununun oynanabilmesi için gerekli olan kupon, kupon yazdırma makinası gibi araç-gereç ile paranın temin edilmesi veya polis baskınının önlenmesi⁷³ gibi fiilleri ifade etmektedir. Yalnızca yasadışı bahis veya şans oyunu oynanması ise bir suç olmayıp, 7258 s. Kanun md.5/1-e hükmü ile bir kabahat olarak düzenlenmiştir.

7258 s. Kanun md.5/1-b’de düzenlenen suç ise, yurtdışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlamak fiili ile işlenebilir. Öğretide, oyunun Türkiye’de oynanmasına imkân sağlanması nedeniyle suçun Türkiye’de işlenmiş sayılacağı fakat oyunun yurtdışında hazırlanması nedeniyle oluşabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla bu bent kapsamındaki suçun düzenlendiği ifade edilmektedir⁷⁴. Bu bent kapsamındaki suçun işlenebilmesi için, üzerine yasadışı bahis veya şans oyunu oynanan spor müsabakasının mı, yoksa bahis veya şans oyununun mu yurtdışında gerçekleşmesi gerektiği hususu önemli bir tartışma konusunu oluşturmaktadır. Yargıtay 19’uncu Ceza Dairesi istikrarlı şekilde, internet üzerinden işlenen 7258 sayılı Kanun md.5/1-a veya b bentleri kapsamında kalabilecek bir suçun hangi bent kapsamında kalacağının tespitinde, suç tarihinde internet sitesinin bulunduğu yerin araştırılması gerektiği yönünde karar vermiştir⁷⁵. Yine 19’uncu Ceza Dairesi, bir

⁷² Mustafa Artuç, *Pratik Türk Ceza Kanunu*, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, s. 1239.

⁷³ Artuç, s. 1239.

⁷⁴ Hakan Hakeri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 25. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 75.

⁷⁵ “(...) 7258 sayılı Kanunun 5. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde, bu Kanun’daki düzenlemelere aykırı olarak spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis ya da şans oyunları oynatma veya oynanmasına imkan sağlanmasının suç olarak düzenlendiği, oynatılan bahsin yurtdışı kaynaklı olup olmadığına göre de farklı cezalar öngörüldüğü, anılan fıkranın (b) bendinin ‘Yurt dışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlayan kişiler,...’ şeklinde düzenlendiği, gerek madde gerekse gerekse düzenlemedeki ‘... internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak...’ ibaresi gereğince, fiilin hangi bent kapsamına girdiğinin tespitinde ayırt edici unsur, bahis oynanan futbol ya da sair müsabakaların oynandığı yer değil, bahis organizasyonunun ya da günümüz teknik imkanları göz önüne alındığında, bahis oynatmak üzere erişim sağlanan internet sitesinin bulunduğu yer olduğu ci-

başka kararında ayırt edici unsurun belirlenmesinde, somut olayda oynatılan bahis veya şans oyununun yurt dışında mı yoksa yurt içinde mi oynatıldığının değerlendirilmesi gerektiğine hükmetmiştir⁷⁶. Ancak 7258 s. Kanun md.5/1-b, yasadışı bahis veya şans oyunu oynatma fiilinin bu kapsamda değerlendirilebilmesi için, üzerine bahis veya şans oyunu oynanan spor müsabakasının Türkiye dışında oynanması gerektiği şeklinde de yorumlanmaya elverişlidir. Nitekim, bu yönde verilmiş olan İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 16'ncı Ceza Dairesi'nin bir kararı, hükmün iki farklı şekilde yorumlanabileceğini göstermektedir⁷⁷. Ceza hukukunda tipikliğin diğer unsurlarının yanında; suç olanla suç olmayanı ayırma ve hangi hareketlerin tipik haksızlığı oluşturduğunu sınırlama işlevi bulunmaktadır⁷⁸. 7258 s. Kanun md.5/1-b hükmü, yukarıda açıklanan belirsizlik karşısında tipik haksızlığı yeterli ölçüde ve tartışmasız bir şekilde ortaya koymaya elverişli değildir. Kanaatimizce 7258 s. Kanun md.5/1-a, yurtiçinde veya yurtdışında oynanan spor müsabakalarına dayalı olarak Türkiye'de oynatılan bahis ve şans oyunlarının cezalandırılması için elverişlidir. Bu nedenle, 7258 s. Kanun md.5/1-b hükmünün *"Spor müsabakalarına dayalı olarak yurt dışında oynatılan sabit ihtimalli veya*

hetle, bozma üzerine yaptırılan bilirkişi incelemesi neticesinde düzenlenen raporda, bilgisayarda tespit edilen bahis kuponlarındaki futbol müsabakalarının yurtdışında oynandığının belirtilmesi üzerine sanığın eyleminin 7258 sayılı Kanunun 5/1.b maddesi kapsamında kaldığı kanaatine ulaşılmış ise de gerekirse Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve diğer kaynaklardan araştırılmak suretiyle, sanığın bahis oynattığı tespit edilen "www.(...).com" internet sitesinin, suç tarihi itibarıyla, bulunduğu yer tespit edilip, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdir ve tayini gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi, Kanuna aykırı olup (...)", Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 15/06/2021 Tarihli ve 2020/4413 E. - 2021/6614 K. Sayılı Kararı, (Yargıtay Karar Arama, kararama.yargitay.gov.tr, E.T: 21/08/2021).

⁷⁶ *"Sanıkların, suç tarihi itibarı ile yürürlükte bulunan ve lehine olan 7258 sayılı Kanun'un 5. maddesinin hangi fıkrasında sayılan eylemden sorumlu olduğunun tespiti açısından, erişim sağlanan bahis oyunlarının yurt dışında oynatılan bahis oyunları olup olmadığının tespiti konusunda ek bilirkişi raporu alınılmadan eksik kovuşturma ile karar verilmesi (...) bozmayı gerektirmiş...", Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 06/02/2018 Tarihli ve 2016/7954 E. - 2018/975 K. Sayılı Kararı, (Yargıtay Karar Arama, kararama.yargitay.gov.tr, E.T: 21/08/2021).*

⁷⁷ *"(...) bilirkişi tevdii ile http://www (...) isimli sitede oynatılmış olan bahis kuponlarına erişimi engelleyen yazılımın çözümü yaptırılarak bahis kupon içeriklerine ulaşıldığı takdirde oynanan bahislerdeki futbol müsabakalarının Türkiye'deki futbol takımlarına mı yoksa yabancı futbol takımlarına mı ilişkin olduğu hususunda rapor alınılarak sanığın yurt içinde oynanan spor müsabakalarına ilişkin bahis oynattığı değerlendirildiği takdirde 7258 sayılı yasanın 5-a, yurtdışında oynanan spor müsabakalarına ilişkin bahis oynattığının tespit edilmesi halinde ise 7258 sayılı yasanın 5-b maddesinden hüküm tesisi gerekirken (...)", İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 16'ncı Ceza Dairesinin 29/11/2016 tarihli ve 2016/68 E. - 2016/57 Sayılı Kararı, (Aktaran: Çalışkan-Gürel, ss. 456-457).*

⁷⁸ Murat Volkan Dülger, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Hukuk Akademisi, İstanbul, 2021, ss. 234-235.

müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlayan kişiler (...)” şeklinde yeniden düzenlenmesini öneriyoruz. Bu suretle yurtiçinde veya yurtdışında oynanmasına bakılmaksızın Türkiye’de oynanan bahis ve şans oyunları 7258 s. Kanun md.5/1-a kapsamında; fakat esasen yurtdışında oynanıp da fail tarafından internet veya sair yolla erişim sağlamak suretiyle Türkiye’de oynanmasına imkân sağlanması durumunda ise 7258 s. Kanun md.5/1-b kapsamında cezalandırma yoluna gidilecektir.

Hemen belirtelim ki; 7258 sayılı Kanun kapsamında işlenecek bahis ve şans oyunu oynatma suçlarının oluşabilmesi için, bu fiillerin kanun tarafından verilen yetkiye dayalı olmaksızın işlenmesi gerekmektedir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından izin verilmeksizin veya izin verilmiş ise de bu iznin sınırlarını aşacak şekilde bahis oynatılması veya oynanması için yer ve imkân sağlanması, diğer koşullara göre 7258 s. Kanun md.5/1-a veya b bentleri kapsamında düzenlenen suça vücut verecektir.

Suçun oluşabilmesi için spor müsabakaları üzerinde oynanan bahis veya şans oyununun, kumar oynanması amacıyla yer veya imkân sağlama suçunda olduğu gibi⁷⁹ mutlaka para veya başka bir ekonomik menfaat karşılığı, başka bir deyişle kâr elde etme amacıyla oynanması gerekir. İki veya ikiden fazla kişinin kendi aralarında herhangi bir ekonomik menfaat ya da kâr elde etme amacı olmaksızın bir spor müsabakasının sonucu üzerine bahis veya şans oyunu oynamasının bu suça vücut vermeyeceği kanaatindeyiz⁸⁰. Birkaç arkadaşın ekonomik açıdan önemsiz denebilecek bir menfaat karşılığında bir spor müsabakasının sonucu üzerine kendi aralarında bahis düzenlemesinin ise tipik haksızlığı oluşturmakla birlikte, CMK md.223/4-d kapsamında haksızlık içeriğinin azlığı nedeniyle cezalandırılmaması gerektiğini düşünüyoruz⁸¹.

7258 sayılı Kanun md.5 hükmünde düzenlenen yasadışı bahis ve şans oyunu oynatma suçlarının tamamlanabilmesi için belirli bir neticenin ortaya çıkmasına gerek bulunmamaktadır⁸². Fail tarafından spor müsabakalarına dayalı sabit

⁷⁹ Babayiğit, ss. 286-287.

⁸⁰ Aynı yönde bkz. Koca, Şans, s. 1570.

⁸¹ Benzeri yönde bkz. Hakan Karakehya, “Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama Suçu”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Aralık 2013, Nur Centel’e Armağan, s. 701.

⁸² Babayiğit, 2021, s. 206.

ihтимalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatma ya da oynanmasına yer veya imkân sağlama veya yurtdışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlamak fiillerinden birinin işlenmesi suçun oluşması için yeterlidir. Dolayısıyla bu suçlar, neticesiz suçlardır⁸³. Ancak fiil, yasadışı bahis veya şans oyununun oynatılacağı internet sitesinin kurulması gibi failin kastını ortaya koyacak kısımlara ayrılabilirse, bu suç teşebbüse de elverişli hale gelecektir.

c. Yasadışı Bahis veya Şans Oyunlarına İlişkin Para Nakline Aracılık Edilmesi

7258 s. Kanun md.5/1-c hükmüyle spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak para nakline aracılık etmek fiili de suç olarak düzenlenmiştir. Bu bent kapsamında suçun oluşabilmesi için spor müsabakaları üzerinde kanuna dayalı olmaksızın oynatılan bahis veya şans oyunlarına ilişkin para nakline aracılık edilmiş olması gerekir⁸⁴. Kanunilik ilkesi karşısında, bir kimsenin para dışında başka bir malvarlığı değerine ilişkin trafiğe aracılık etmesinin suç oluşturmayacağı söylenmelidir⁸⁵. Para; “Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit” olarak tanımlanabilir⁸⁶. Kanaatimizce, TCK md.198 hükmünde paraya eşdeğer olduğu belirtilen ve sınırlı şekilde sayılan Devlet tarafından ihraç edilip de hamiline yazılı bonolar, hisse senetleri, tahviller ve kuponlar, yetkili kurumlar tarafından çıkarılmış olup da kanunen tedavül eden senetler, tahviller ve evrak ile milli ziynet altınlarının trafiğine aracılık etmek de bu suçu oluşturmaktadır.

Kripto varlıkların ise para niteliği taşımadığı kabul edilmektedir⁸⁷. Kripto varlıklara ilişkin Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından çıkarılan Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik’in⁸⁸ 3’üncü maddesine göre kripto varlık; “dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji

⁸³ Erbaş - Tokgöz, s. 1738; Yılmaz, s. 1765.

⁸⁴ Çalışkan - Gürel, s. 321.

⁸⁵ Şen - Bodur, s. 121.

⁸⁶ Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü, <https://www.sozluk.gov.tr>, E.T: 26/08/2021.

⁸⁷ Abdüssamed Kahraman, *Türk ve Avrupa Birliği Düzenlemeleri Işığında Elektronik Para*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020, ss. 112-113; Şen - Bodur, ss. 121-122.

⁸⁸ “Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik”, Resmî Gazete Tarih: 16/04/2021, Resmî Gazete Sayı: 31456, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210416-4.htm>, E.T: 26/08/2021.

kullanılarak sanal olarak oluşturulup dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan, ancak itibari para, kaydi para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmeyen gayri maddi varlıklar” olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle öğretide, yasadışı bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak kripto varlıkların transferi hâlinde de 7258 s. Kanun md.5/1-c’de düzenlenen suçun oluşmayacağı, kanunilik ilkesi nedeniyle kripto varlıkların da para trafiğine aracılık etme kapsamına alınması gerektiği ifade edilmektedir⁸⁹. Kanaatimizce de günümüzde kripto varlık hesapları üzerinden kolaylıkla malvarlığı nakli yapılabilmesi veya nakle aracılık edilebilmesi nedeniyle kripto varlıkların da bu suçun kapsamına alınması isabetli olacaktır.

Elektronik para ise bir ülke içerisinde yasal ödeme aracı olarak kullanılabilen ve tedavülde olan itibarî para biriminin elektronik formunu içeren ve bu yolla kullanılan para biriminin karşılığı olan para olarak tanımlanabilir⁹⁰. Elektronik paralar, 6493 s. Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun md.3/ç ve d hükümlerine göre bu parayı ihraç etmeye yetkili kuruluş tarafından kabul edilen fon karşılığı ihraç edilen, elektronik olarak saklanan, Kanunda tanımlanan ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için kullanılan ve elektronik para ihraç eden kuruluş dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından da ödeme aracı olarak kabul edilen parasal değeri ifade etmektedir. Elektronik para ancak bu parayı çıkarmaya yetkili kuruluş tarafından çıkarılabilir⁹¹. Bu nedenle, yasadışı bahis veya şans oyunlarına ilişkin olarak elektronik para nakline aracılık etmenin de 7258 s. Kanun md.5/1-c’de düzenlenen suç oluşturacağı kanaatindeyiz.

Yasadışı bahis veya şans oyunlarına ilişkin para nakline aracılık etme suçu, fiziksel olarak bir paranın bir yerden başka bir yere götürülmesi suretiyle gerçekleştirilebileceği gibi; banka veya elektronik para ödeme hesabı üzerinden transfer yapılması veya kişinin kendi banka hesabının para nakli için kullanılmasına izin vermesi suretiyle de işlenebilecektir⁹².

⁸⁹ Erbaş - Tokgöz, s. 1739; Şen - Bodur, s. 122.

⁹⁰ Deniz Alp İmamoğlu, *Kripto Para Birimleri ve Türk Hukukunda Düzenlemesi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 39.

⁹¹ Kahraman, s. 38.

⁹² Çalışkan - Gürel, s. 322.

d. Kişilerin Reklam Vermek veya Sair Yolla Yasadışı Bahis ya da Şans Oyunları Oynamaya Teşvik Edilmesi

Reklam vermek veya sair yollarla kişileri yasadışı bahis ya da şans oyunu oynamaya teşvik etmek, 7258 s. Kanun md.5/1-ç hükmüne göre suç olarak düzenlenmiştir.

Teşvik etmek; isteklendirmek veya özendirmek olarak tanımlanmaktadır⁹³. Reklam ise; bir şeyi halka tanıtmak, beğendirmek ve böylelikle sürümünü sağlamak için denenen her türlü yol ve bu amaçla kullanılan yazı, resim, film ve benzeri araçlar olarak tanımlanabilir⁹⁴. 7258 s. Kanun md.5/1-ç kapsamında suçun oluşabilmesi için failin, reklam vermek veya kanunda sınırlı şekilde sayılmamış olan başkaca fiillerle kişileri yasadışı bahis veya şans oyunu oynamak üzere isteklendirmek, özendirmek, tanıtmak gibi fiilleri işlemesi gerekir.

7258 s. Kanun md.5/1-ç hükmünde düzenlenen suç, serbest hareketli bir suçtur⁹⁵. Kişilerin telefonuna kısa mesaj gönderilmesi, sosyal medya paylaşım-ları üzerinden çeşitli yasadışı bahis veya şans oyunu internet sitelerinin tanıtımının yaptırılması veya yapılması; hatta internet üzerinden yasadışı bahis oynayan bir kişinin kendi arkadaşlarına, kullandığı internet sitesinde oynadığı bahsin maddî getirisinin daha yüksek olduğundan söz ederek onları da bu internet sitesini kullanmaya teşvik etmesinin⁹⁶ bu suça vücut vereceği kanaatindeyiz.

Kanaatimizce bu bent kapsamında suçun oluşabilmesi için, failin reklam vermek veya sair suretle kişileri yasadışı bahis veya şans oyunu oynamaya ikna etmesi, başka bir deyişle örneğin reklamı gören kişilerin bahis oynaması gibi bir netice aranmamaktadır⁹⁷.

C. Suçun Manevî Unsuru

7258 s. Kanun md.5'te düzenlenen yasadışı bahis veya şans oyunu suçları ancak kasten işlenebilir⁹⁸. Dolayısıyla yasadışı bahis veya şans oyunu suçlarının taksirle işlenebilmesi mümkün değildir.

⁹³ Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü, <https://www.sozluk.gov.tr>, E.T: 26/08/2021.

⁹⁴ Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü, <https://www.sozluk.gov.tr>, E.T: 26/08/2021.

⁹⁵ Artuç, s. 738.

⁹⁶ Erbaş - Tokgöz, s. 1739.

⁹⁷ Aynı yönde bkz. Artuç, s. 738.

⁹⁸ Çalışkan - Gürel, s. 474; Şen - Bodur, s. 124; Yılmaz, s. 1764.

Bu suçların olası kastla işlenmesinin mümkün olmadığı, ancak doğrudan kastla işlenebileceği ifade edilmektedir⁹⁹. 7258 s. Kanun md.5'te düzenlenen suçların olası kastla işlenip işlenemeyeceği sorunu, ancak suçun kanunî tipinde yer verilen hukuka aykırılığın işlevinin incelenmesi ile mümkündür. Hukukumuzda bazı suçlarda, hukuka aykırılık unsuruna suçun kanunî tipinde yer verildiği görülmektedir. 7258 sayılı Kanun md.5'te düzenlenen fiillerin de ancak *"kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın"* işlenmesi halinde suç teşkil edeceği belirtilerek, hukuka aykırılığa suç tipinde de özel olarak yer verilmiştir. Suçun kanuni tipinde özel olarak belirtilen hukuka aykırılığın işlevi tartışmalıdır. Bir görüşe göre, hukuka aykırılık unsuruna suçun kanunî tipinde yer verildiğinde; kanun koyucu, bu suçta failin kastının hukuka aykırılığı da kapsayıp kapsamadığının özel olarak incelenmesini istemektedir¹⁰⁰. Bu nedenle de bazı yazarlara göre böyle bir durumda suç ancak doğrudan kastla işlenebilir¹⁰¹. İkinci bir görüşe göre, suç tipinde hukuka aykırılığa yer verildiğinde bir ayırım yapılmalı, hukuka aykırılığın tipiklikle yakınlığı ve failin bu unsura bu amaç ve saikle yaklaşım yaklaşmadığı hususunda değerlendirme yapılarak sonuca ulaşılmalıdır¹⁰². Ayrıca öğretide, bir fiilin münhasıran yetkili merciin izni olmaksızın işlenmesi halinde cezalandırmaya değer bir haksızlık niteliği taşıması halinde, bunun suçun tipikliğinin bir unsuru olduğu ifade edilmektedir¹⁰³. 7258 s. Kanun md.5/1 hükmünde spor müsabakaları üzerinde bahis ve şans oyunu fiillerinin ancak kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın işlendiğinde suç teşkil edeceği açıkça düzenlenmiştir, bu nedenle *"kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın"* ifadesinin

⁹⁹ Çalışkan - Gürel, s. 474.

¹⁰⁰ Veli Özer Özbek - Koray Doğan - Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, (Ceza Genel), s. 279; Sulhi Dönmezer - Sahir Erman, *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Cilt II*, Der Yayınları, İstanbul, 2019, ss. 250-252; M. Emin Artuk vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, ss. 487-488; Özgenç, s. 322.

¹⁰¹ Özgenç, s. 321; M. Emin Artuk vd., s. 488; *"Uyuşmazlıkla yakından ilgili olan hukuka aykırılık, suçu oluşturan haksızlığın niteliği olup hukuka aykırılıkla kastedilen husus fiilin hukuk sistemiyle çatışması ve hukuk sistemine aykırı olmasıdır. 5237 sayılı kanunda bazı suç tanımlarında 'hukuka aykırı olarak', 'hukuka aykırı başka bir davranışla', 'hukuka aykırı diğer davranışlarla', 'hukuka aykırı yolla', 'hukuka aykırı yollarla' gibi ifadelerle yer verilmiştir. Bu ifadelerin geçtiği suçlarda failin, işlediği fiilin hukuka aykırı olduğunu bilmesi, yani bu konuda doğrudan kastla hareket etmesi gerekmektedir."*, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 12/11/2013 Tarihli ve 2013/14-511 E. - 2013/449 K. Sayılı Kararı, (Kazancı İçtihat, lib.kazanci.com.tr, E.T: 23/08/2021).

¹⁰² Dülger, s. 484; Koca - Üzülmüş, s. 268.

¹⁰³ Neslihan Göktürk, "Suçun Yasal Tanımında Yer Alan 'Hukuka Aykırılık' İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016, Cilt: 7, Sayı: 1, ss. 444-447.

tipikliğin bir unsurunu oluşturduğu kanaatindeyiz¹⁰⁴. Kanaatimizce de bu suçlar bakımından failin kastının hukuka aykırılığı da kapsamı, başka bir deyişle failin kanunun verdiği yetkiye dayalı olmadığı bilincinde olarak 7258 s. Kanun md.5'te tanımlanan fiillerden birisini işlemesi gerekir. Anılan sebeplerle 7258 s. Kanun md.5 kapsamında düzenlenen yasadışı bahis veya şans oyunu suçları ancak doğrudan kastla işlenebilecektir¹⁰⁵.

D. Hukuka Aykırılık

Yukarıda da açıklandığı üzere, 7258 s. Kanun md.5 hükmünde kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın bahis veya şans oyunu oynatılmasının veya bu oyunların oynanabilmesi amacıyla yer ya da imkân sağlamanın bu maddedeki suçlara vücut verebileceği düzenlenmiştir. Bu nedenle, 5738 sayılı Kanun'a ve diğer mevzuata dayalı olarak Spor Toto Teşkilât Başkanlığı'ndan izin alınmak suretiyle oynatılan bahis veya şans oyunlarının hukuka uygun olduğu¹⁰⁶ ve TCK md.24 hükmü kapsamında değerlendirileceği ifade edilmektedir¹⁰⁷. Bu durumun TCK md.26'da düzenlenen hakkın kullanılması kapsamında değerlendirilmesini ileri süren bir görüş de mevcuttur¹⁰⁸. Kanaatimizce de 5738 sayılı Kanun ve diğer mevzuata göre yetkili kurumdan izin veya yetki alınmak suretiyle oynatılan bahis veya şans oyunları hukuka uygundur. Yine yetkili kurumdan izin veya yetki alınmak suretiyle oynatılan bahis veya şans oyunlarına internet üzerinden erişim sağlamak, kişileri reklam ve sair suretle bu oyunları oynamaya teşvik etmek ve bu oyunlara ilişkin para nakline aracılık etmek fiilleri de hukuka uygundur.

7258 s. Kanun md.5/1-a ve b hükümlerinde düzenlenen suçlarda; TCK md.26/2 hükmünde düzenlenen "*ilgilinin rızası*" hukuka uygunluk sebebi ise, suçun mağdurunun belirlenebilir kişiler olmayıp bütün toplum olması, bu suçun işlenmesiyle ihlal edilen hakkın kişinin üzerinde mutlak suretle tasarruf edebileceği haklardan olmaması ve esasen bahis ya da şans oyunları üzerinde Devletin tasarruf yetkisinin bulunması nedenleriyle uygulama alanı bulamayacaktır¹⁰⁹.

¹⁰⁴ Babayiğit, 2021, s. 203; Şahin - Kılıç, s. 1668; Koca, Şans, s. 1614.

¹⁰⁵ Aynı yönde bkz. Şen - Bodur, s. 124.

¹⁰⁶ Çalışkan - Gürel, s. 474; Yılmaz, s. 1764.

¹⁰⁷ Yılmaz, s. 1764.

¹⁰⁸ Erbaş - Tokgöz, s. 1740.

¹⁰⁹ Şen - Bodur, s. 123.

E. İştirak

7258 sayılı Kanun md.5'te düzenlenen suçlar, iştirak açısından herhangi bir özellik taşımamaktadır¹¹⁰. Ancak normal şartlar altında, somut olayın niteliğine göre suça yardım etme olarak değerlendirilebilecek yer veya imkân sağlama fiillerinin de suçun kanunî tipinde düzenlendiği ifade edilmektedir¹¹¹. Dolayısıyla, yer veya imkân sağlama fiillerini işleyenlerin hukukî durumu da yardım eden kapsamında değil, faillik çerçevesinde değerlendirilecektir.

Suç işleme kararı olmayan bir kişiyi suça azmettirmek, bir kişiyi suç işleme-ye teşvik etmek veya bir kişinin suç işleme kararını kuvvetlendirmek TCK md.38 ve 39 çerçevesinde suça iştirakin çeşitleri olarak düzenlenmiştir. Ancak 7258 s. Kanun md.5/1-ç'de, kişileri reklam vermek ve sair surette spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik etme fiili müstakil bir suç olarak düzenlenmiştir. Dolayısıyla normal şartlarda fiilin niteliğine göre azmettirme veya yardım etme niteliği taşıyabilecek kişileri reklam vermek ve sair surette spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik etme fiili, 7258 s. Kanun md.5/1-ç kapsamında suç olarak düzenlendiği için bu fiili işleyen kişinin TCK md.37/1 kapsamında fail niteliği taşıdığı belirtilmelidir.

F. İçtima

Yasadışı bahis oynatma veya oynanmasına yer ya da imkân sağlama fiilleri bakımından zincirleme suça ilişkin TCK md.43 hükmünün uygulanabilirliği tartışılmalıdır. Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesi; suçun mağdurunun toplum olduğu ve bahis oynayan kişilerin de suçun konusunu oluşturduğundan bahisle, TCK md.43 kapsamında bir suç işleme kararı çerçevesinde aynı kişiye karşı birden fazla veya tek eylemle birden fazla kişiye karşı işlenmesi şartının sağlanmadığı yönünde bazı kararlar vermiştir¹¹². Yine 19'uncu Ceza Dairesi başka bazı kararla-

¹¹⁰ Erbaş - Tokgöz, s. 1740.

¹¹¹ Artuç, s. 735.

¹¹² "(...) 5237 sayılı TCK'nın 43. maddesi gereğince, bir suç işleme kararının icrası kapsamında, aynı suçun değişik zamanlarda aynı kişiye karşı birden fazla işlenmesi durumunda veya tek eylemle birden fazla kişiye karşı işlenmesi halinde sanığa hükmolunacak cezanın zincirleme suç hükümleri sebebiyle cezanın artırılması gerekmele birlikte, somut olayda, sanıkların üzerine atılı 7258 sayılı Kanunun 5/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun toplum olup, bahis oynayan kişiler suçun konusunu teşkil ettiğinden, şartları oluşmadığı halde cezanın ter-tip ve tayininde zincirleme suç hükümleri uygulanarak, sanıklar hakkında fazla ceza tayini (...) bozmayı gerektirmiş (...)", Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesinin 29/03/2021 Tarihli ve 2020/2391

rında sanık hakkında aynı suçtan dolayı açılmış olan kamu davalarının da dikkate alınarak zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağı hususunun tartışılması gerektiğini vurgulamaktadır¹¹³. Öğretide, aynı bahsi veya şans oyununu birden fazla kişinin oynaması durumunda bahis oynayan kişi sayısının suç oluşmayacağı, yine kişi sayısına bakarak zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının isabetli olmadığı ifade edilmektedir¹¹⁴. Kanaatimizce de fail tarafından aynı spor müsabakasına dayalı olan bahis ya da şans oyununun aynı zamanda birden fazla kişiye oynatılmasının tek bir fiil olarak değerlendirilmesi gerekir. Zira bu durumda failin bir suç işleme kararı kapsamında bahis oynattığı hususunda tereddüt olmasa da, değişik zamanlarda suç işleme şartının oluştuğundan bahsedilemeyecektir. Diğer taraftan failin bir suç işleme kararı çerçevesinde değişik zamanlarda farklı bahis veya şans oyunlarını oynatması durumunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği kanaatindeyiz¹¹⁵.

Failin kurduğu internet sitesinde hem spor müsabakalarına dayalı bahis veya şans oyunlarını oynatması hem de yurtdışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı bahis veya şans oyunlarına erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlanması durumunda, her iki fiilin de gerçek içtima çerçevesinde ayrı ayrı cezalandırılması gerekir.

Yasadışı bahis ya da şans oyunu oynatma, bu oyunların oynanması amacıyla yer veya imkân sağlama fiilleri, bir suç örgütünün faaliyeti çerçevesinde suç örgütünün yöneticileri veya üyeleri tarafından işleniyor ise bu durumda TCK md.220/4 hükmü uyarınca fail hem suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yö-

E. - 2021/3771 K. Sayılı Kararı, (Yargıtay Karar Arama, karararama.yargitay.gov.tr, E.T: 24/08/2021); Aynı yönde bkz. Yargıtay 19’uncu Ceza Dairesinin 13/05/2019 Tarihli ve 2019/22758 E. - 2019/8308 K. Sayılı Kararı.

¹¹³ “(...) 7258 sayılı Kanun’un 5. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun toplum olması, UYAP ortamında yapılan araştırmada, 11/10/2013 günü sanığın aynı binada bulunan üç ayrı işyerinde yapılan arama neticesinde elde edilen deliller ile ilgili olarak, sanık hakkında, Diyarbakır 4. Asliye Ceza Mahkemesinin 15/05/2014 tarih ve 2013/318 Esas, 2014/240 Karar sayılı kararı ile verilip aynı gün incelemesi yapılan ve bozulmasına karar verilen, Dairemizin 2016/1534 Esasında kayıtlı olan dava dosyasının da mevcut bulunduğu anlaşılmaması karşısında, Anılan dosyanın incelenip mümkün olması halinde birleştirilerek, her iki eylemin aynı zaman diliminde ve aynı mağdura yönelik olduğu da gözetilerek tek suç oluşturup oluşturmadığı veya zincirleme suç hükümlerinin uygulanması şartlarının bulunup bulunmadığı yönünden değerlendirme yapılmasında zorunluluk bulunması, (...) bozmayı gerektirmiş (...)”, Yargıtay 19’uncu Ceza Dairesinin 06/11/2018 Tarihli ve 2015/33292 E. - 2018/11457 K. Sayılı Kararı, (Yargıtay Karar Arama, karararama.yargitay.gov.tr, E.T: 24/08/2021).

¹¹⁴ Yılmaz, s. 1765.

¹¹⁵ Aynı yönde bkz. Babayiğit, 2021, s. 204.

netmek veya bu örgüte üye olmak suçundan dolayı, hem de 7258 sayılı Kanun kapsamında işlediği suçtan dolayı cezalandırılacaktır.

Yasadışı bahis suçları, terör örgütlerinin veya teröristlerin finansmanı amacıyla da işlenmiş olabilir. Bu durumda 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun md.4'te düzenlenen terörizmin finansmanı suçu ile yasadışı bahis ya da şans oyunları suçları arasındaki ilişkinin de incelenmesi gerekecektir. 6415 s. Kanun md.4'te düzenlenen terörizmin finansmanı suçu, aynı Kanun'un 3'üncü maddesinde suç olarak düzenlenen fiillerin gerçekleştirilmesinde tümüyle veya kısmen kullanılması amacıyla veya kullanılacağını bileerek ve isteyerek belli bir fiille ilişkilendirilmeden dahi bir teröriste veya terör örgütlerine fon sağlamak veya toplamak fiilleriyle işlenebilir. Fon sağlamak fiili bir görüşe göre, failin kendisinin veya başkasının malvarlığından temin edilen malvarlığı değerinin terör örgütüne aktarılması olarak ifade edilmektedir¹¹⁶. Bir diğer görüşe göre ise, fon sağlama tabirinden; para, maddî veya gayrimaddî her türlü mal, hak veya alacağın ya da bunları temsil eden belgenin yaratılması, failin fonun meydana gelmesine bizzat kaynaklık etmesi anlaşılmaktadır¹¹⁷. Fon toplamak ise, failin kendi malvarlığından terör örgütüne yönelik bir kazandırmada bulunmadığı halde üçüncü kişilerden temin ettiği fonların örgüte aktarılması hususunda aracılık yapması olarak tanımlanmaktadır¹¹⁸. Failin bir teröriste ya da terör örgütüne fon sağlamak veya fon toplamak amacıyla işlediği fiiller ayrı birer suçu oluşturuyorsa, ortaya çıkacak sorun gerçek içtima ilişkisi çerçevesinde çözümlenmelidir¹¹⁹. Fail hem 7258 sayılı Kanun kapsamında kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın bahis veya şans oyunu oynatmış, hem de buradan kendi eline geçen gelirden bir teröriste veya terör örgütüne malvarlığı aktarımında bulunmuş ise; burada iki ayrı fiil oluşacağından fail hem 7258 s. Kanun md.5 kapsamında yasadışı bahis ya da şans oyunu oynatma suçundan, hem de 6415 s. Kanun md.4 kapsamında terörizmin finansmanı suçundan dolayı sorumlu tutulacaktır.

Özellikle kişilerin kolay para kazanma isteğinden yararlanarak, gerçekte hiç var olmayan maçlar üzerinde bahis oynatılıyormuş gibi gösterildiği, daha sonra bahis oynayan kişilerin bu bahsi kazandığı belirtilerek kazanıldığı belirtilen pa-

¹¹⁶ Mehmet Gödekli, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, s. 293.

¹¹⁷ Soner Hamza Çetin, "Terörizmin Finansmanı Suçu", *Ceza Hukuku Dergisi*, Ağustos 2016, Cilt: 11, Sayı: 31, s. 143.

¹¹⁸ Çetin, s. 143; Gödekli, ss. 293-294.

¹¹⁹ Çetin, s. 155; Gödekli, s. 329.

ranın ödenebilmesi amacıyla çeşitli kuruluşlara bir miktar ödeme yapılması gerektiği hususunda beyanda bulunulduğu, bahis oynayan kişilere parasının iade edilmediği ve bu suretle haksız menfaat temin edildiği gözlemlenmektedir. Failin gerçekte bir bahis veya şans oyunu oynatmadığı ancak oynatıyormuş gibi hileli hareketlerle başka kişilerden para veya sair malvarlığı değeri toplamak suretiyle kendisine veya başkasına menfaat sağlaması durumunda, esasen ortada oynatılan bir bahis veya şans oyunu bulunmamaktadır. Somut örnekte failin kastı yasadışı bahis veya şans oyunu oynatmaya değil, hileli hareketlerle kendisine veya başkasına menfaat sağlamaya yöneliktir. Bu nedenle anılan örnekte TCK md.157 vd. hükümlerinde düzenlenen dolandırıcılık suçunun oluşacağı kanaatindeyiz.

G. Muhakeme

1. Genel Olarak

Yasadışı bahis veya şans oyunu oynatma veya oynanması için yer veya imkân sağlama suçlarının muhakemesine ilişkin 7258 s. Kanun md.5'e 15/08/2017 tarihli ve 694 s. Kanun Hükmünde Kararname ile özel bazı hükümler öngören bir fıkra eklenmiştir. Daha sonra bu hüküm, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 01/02/2018 tarihli ve 7078 s. Kanun ile aynen kabul edilmiştir. Ayrıca katılmaya ilişkin önemli hususlar da Yargıtay içtihatlarıyla ortaya konulmuştur. Bu başlıkta, yasadışı bahis veya şans oyunu oynatma veya oynanması için yer veya imkân sağlama suçlarının muhakemesine ilişkin genel hükümlerden ayrılan veya önem taşıyan hususlar incelenecektir.

2. Katılmaya İlişkin

Ceza muhakemesinde mağdurun, suçtan zarar gören gerçek veya tüzel kişilerin veya malen sorumlu olanların; açılmış olan bir kamu davasında hüküm verilinceye dek şikâyetçinin sahip olduğu haklara sahip olmak istemesine katılma talebi, ileri sürdüğü katılma talebi kabul edilen kişiye ise katılan adı verilir¹²⁰. Katılma talebi, kural olarak kovuşturma evresinin her aşamasında mahkemeye verilecek bir dilekçeyle veya tutanağa geçirilen sözlü beyan ile ileri sürülebilir¹²¹.

¹²⁰ Veli Özer Özbek - Koray Doğan - Pınar Bacaksız, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, (Muhakeme), 2020, s. 580; Bahri Öztürk vd., *Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku*, Ed. Bahri Öztürk, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 243.

¹²¹ Özbek - Doğan - Bacaksız, *Muhakeme*, ss. 581, 583; Bahri Öztürk vd., ss. 244-245; Nur Centel - Hamide Zafer, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 17. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2020, s. 980.

Kanun yolunda katılma isteğinde bulunulamaz (CMK md.237/2). Mağdur veya suçtan zarar görenin katılma talebinin kabulü üzerine, CMK md.239/2 hükmüne göre çocuk, kendini savunamayacak derecede akıl hastası veya sağır ve dilsiz ise istemi aranmaksızın kendisine baro tarafından bir avukat görevlendirilmesini isteyebilecektir. Ancak cinsel saldırı suçu ile alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda ise istemi üzerine baro tarafından kendisine avukat görevlendirilmesi için katılma talebi kabul gören mağdur veya suçtan zarar görenin istemi aranacaktır (CMK md.239/1). Ayrıca katılan, CMK md.234/1-b hükmüne göre kovuşturma evresinde duruşmadan haberdar edilme, tutanak ve belgelerden örnek isteme, tanıkların davetini isteme ve davayı sonuçlandıran kararlara karşı kanun yollarına başvurma hakkına da sahip olacaktır. Ayrıca katılanın bilirkişi atanmasını isteme, uzman yardımından yararlanma, tanık çağırma, mahkeme başkanı veya hâkim aracılığıyla soru sorma, delillerin tartışılmasına katılma gibi haklara da sahip olduğu ifade edilmektedir¹²².

Yargıtay'ın birçok kararında, bir kişinin kamu davasına katılma talebinin kabul görmesi için *“suçtan doğrudan zarar görme”* ölçütünün uygulandığı gözlemlenmektedir¹²³. Yine, Yargıtay'a göre, kanunda katılmaya ilişkin özel hüküm bulunması durumunda da katılma talebi kabul edilmelidir¹²⁴.

¹²² Bahri Öztürk vd., s. 245.

¹²³ Bkz. Yargıtay 11'inci Ceza Dairesinin 27/12/2017 Tarihli ve 2015/2563 E. - 2017/9391 K. Sayılı Kararı; Yargıtay 15'inci Ceza Dairesinin 23/10/2017 Tarihli ve 2017/1901 E. - 2017/20975 K. Sayılı Kararı; Yargıtay 18'inci Ceza Dairesinin 12/03/2020 Tarihli ve 2019/9867 E. - 2020/6061 K. Sayılı Kararı (Kazancı İçtihat, lib.kazanci.com.tr, E.T: 26/08/2021).

¹²⁴ *“Uyuşmazlık konusuna dair olarak, bir tüzel kişinin kamu davasına katılabilmesi için CMK’nun davaya katılmayı düzenleyen genel kural niteliğindeki 237. maddesinde belirtilen şartın gerçekleşmesi, başka bir deyişle suçtan doğrudan zarar görmüş olması veya herhangi bir kanunda, belirli bir tüzel kişinin bazı suçlardan açılan kamu davalarına katılmasını özel olarak düzenleyen bir hükmün bulunması gerekir. Örneğin 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun davaya katılmayı düzenleyen 18. maddesi uyarınca Gümrük İdaresinin, 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 18. maddesi uyarınca Maliye Bakanlığının, 5411 Sayılı Bankacılık Kanunun 162. maddesi uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun usulüne uygun başvuru bulunmaları halinde kamu davasına katılacakları açıkça hükme bağlanmıştır. Özel kanun hükümleri uyarınca davaya katılmanın kabul edildiği bu gibi durumlarda, belirtilen kurumların suçtan zarar görüp görmediklerini ayrıca araştırmaya gerek bulunmamaktadır. Ceza Genel Kurulunun 15.04.2014 gün 599-190, 21.02.2012 gün 279-55, 03.05.2011 gün ve 155-80 ve 22.10.2002 gün 234-366 Sayılı kararlarında da aynı sonuca ulaşılmıştır.”*, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 28/03/2017 Tarihli ve 2015/5-214 E. - 2017/206 K. Sayılı Kararı, (Kazancı İçtihat, lib.kazanci.com.tr, E.T: 26/08/2021).

Yasadışı bahis veya şans oyunu oynatma ya da oynanması için yer veya imkân sağlama suçlarında Yargıtay, kurumun suçtan doğrudan zarar görmemesi nedeniyle Spor Toto Teşkilât Başkanlığı'nın kamu davasına katılma hakkının bulunmadığı ve dolayısıyla verilen hükme karşı kanun yoluna başvurma hakkının da olmadığı yönünde kararlar vermektedir¹²⁵. Yargıtay'ın görüşüne katılmıyoruz. 7258 s. Kanun md.5/1-a ve b hükümlerinde düzenlenen yasadışı bahis veya şans oyunu oynatma suçlarıyla korunan hukuksal yararın ilgili mevzuat gereği verilen yetkiye dayanarak bahis ve şans oyunu düzenleyen kuruluşlar ile bu kuruluşlardan pay alan kamu kurum ve kuruluşlarının malî çıkarları olduğuna yukarıda değinilmişti. Yasadışı bahis veya şans oyunu oynatılması ya da buna yer veya imkân sağlanması fiilleriyle, hukuk düzeninin kabul ettiği sınırlar çerçevesinde faaliyet gösteren kişi veya kuruluşların çıkarları da doğrudan doğruya zarar görmektedir. Dolayısıyla kanaatimizce anılan suçtan malî çıkarları doğrudan zarar gören Spor Toto Teşkilât Başkanlığı'nın da kamu davasına katılma taleplerinin kabul edilmesi gerekmektedir.

3. Koruma Tedbirlerine İlişkin

7258 s. Kanun md.5'e 15/08/2017 tarihli ve 694 s. Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 01/02/2018 tarihli ve 7078 s. Kanun ile aynen kabul edilen ek fıkra ile, yine 7258 s. Kanun md.5/1 hükmünde düzenlenen suçlar bakımından uygulanacak koruma tedbirlerine ilişkin özel hüküm öngörülmüştür. Buna göre, CMK md.128'de düzenlenen taşınmazlara, haklara ve alacaklara el koyma; CMK md.135'te düzenlenen iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması, CMK md.140'ta düzenlenen teknik araçlarla izleme koruma tedbirleri yasadışı bahis veya şans oyunu suçları bakımından da uygulanabilecektir. Ayrıca genel hükümlerden farklı olarak, suçun örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenip işlenmediğine bakılmaksızın CMK md.139 kapsamında gizli soruşturmacı da görevlendirilebilecektir.

¹²⁵ "Açılan kamu davasının niteliğine göre, suçtan doğrudan zarar görmeyen ve bu nedenle davaya katılma hakkı bulunmayan şikayetçi Spor Toto Teşkilat Başkanlığının, hükmü temyiz hakkı bulunmadığından, adı geçen kurum vekilinin temyiz isteminin, 5320 sayılı Kanun'un 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 sayılı CMUK'un 317. maddesi uyarınca, tebliğnameye uygun olarak, REDDİNE (...)", Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesinin 22/06/2021 Tarihli ve 2021/4215 E. - 2021/7000 K. Sayılı Kararı, (Yargıtay Karar Arama, karararama.yargitay.gov.tr, E.T: 26/08/2021); Aynı yönde bkz. Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesinin 08/06/2021 Tarihli ve 2020/5845 E. - 2021/6347 K. Sayılı Kararı, Yargıtay 19'uncu Ceza Dairesinin 22/03/2021 Tarihli ve 2021/1138 E. - 2021/3340 K. Sayılı Kararı (Yargıtay Karar Arama, karararama.yargitay.gov.tr, E.T: 26/08/2021).

Öğretide, anılan düzenlemenin olağanüstü hâl döneminde çıkarılan bir kanun hükmünde kararname ile yapılması eleştirilmiştir¹²⁶. Bu görüşteki yazarlara göre, olağanüstü hâlin ilanını gerektiren sebeplerle anılan düzenlemenin bağdaşmadığı ve bu düzenlemenin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından çıkarılacak bir kanunla yapılması gerekmektedir¹²⁷. Her ne kadar kanun hükmünde kararname ile yapılan düzenlemeler daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 01/02/2018 tarihli ve 7078 s. Kanun ile aynen kabul edilmiş ise de, koruma tedbirlerine ilişkin düzenlemelerin doğrudan doğruya kanunla yapılması gerektiği düşüncesiyle anılan eleştiriye katılıyoruz. Yine, katalogda yer alan suçların varlığı hâlinde sıkı şartlara bağlı olarak uygulanan koruma tedbirlerinin uygulama alanının fazla genişletilmesi de öğretilerde haklı olarak eleştirilmiştir¹²⁸.

Bir diğer husus ise, bu suçların muhakemesine ilişkin özel düzenlemenin CMK'da değil 7258 s. Kanun'da yapılmış olmasıdır. 7258 s. Kanun md.5'in ek fıkrasında yer verilen tüm koruma tedbirleri, CMK'da ilgili kanun maddesinde belirtilen katalog suçlar bakımından uygulanabilecek tedbirlerdir (CMK md.128/2, 135/8, 139/7 ve 140/1). Kanaatimizce koruma tedbirlerine ilişkin özel kanunda düzenleme yapılması yerine; 7258 s. Kanun md.5'te düzenlenen suçların, CMK'da düzenlenen koruma tedbirlerine ilişkin anılan kanun hükümlerine birer bentle ilave edilmesi daha isabetli olurdu.

H. Yaptırım

7258 s. Kanun md.5/1-a hükmüne göre spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatanlar ya da oynanmasına yer veya imkân sağlayanlar üç yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılmaktadır. Yine 7258 s. Kanun md.5/1-b hükmüne göre yurtdışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye'den oynanmasına imkân sağlayan kişilere dört yıldan altı yıla kadar hapis cezası uygulanacaktır.

Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak para nakline aracılık eden kişiler, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılmaktadır

¹²⁶ Şen - Bodur, s. 131.

¹²⁷ Şen - Bodur, s. 131.

¹²⁸ Erbaş - Tokgöz, s. 1742.

(7258 s. Kanun md.5/1-c). Kişileri reklam vermek ve sair surette spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik edenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır (7258 s. Kanun md.5/1-ç).

7258 s. Kanun kapsamındaki suçların cezalarının, TCK md.228’de düzenlenen kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçuna nazaran daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan TCK md.228/2’de düzenlenen çocuklara kumar oynanması için yer ve imkân sağlama, 228/3’te düzenlenen bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması ve 228/4’te düzenlenen suçun örgüt faaliyeti kapsamında işlenmesi nitelikli hâllerine benzer hâllerin 7258 s. Kanun’da düzenlenmediği anlaşılmaktadır. Yasal olarak izin verilmiş olan bahis ve şans oyunlarını dahi çocukların oynaması yasak olduğu için, kanaatimizce yasadışı bahislere ve doğurabileceği sakıncalara karşı çocukları özel olarak korumak amacıyla çocuklara yasadışı bahis oynatmak veya oynamalarına yer ya da imkân sağlamak fiillerinin bir nitelikli hâl olarak düzenlenmesinde yarar bulunmaktadır¹²⁹. Ayrıca suçun örgüt faaliyeti kapsamında işlenmesinin de bir nitelikli hâl olarak düzenlenmesi ve yaptırımların nitelikli hâller de gözetilerek kademeli olarak yeniden düzenlenmesi isabetli olacaktır. Diğer taraftan bireylerin bahis ve şans oyunlarına olan ilgilerinin göz ardı edilmemesi ve ceza hukukunun son çare oluşu ilkesinin de göz önünde tutulması gerekmektedir.

Türk hukukunda tüzel kişilerin cezaî sorumluluğu kabul edilmediği için, tüzel kişiler hakkında hapis veya adlî para cezası uygulanabilmesi olanaklı değildir. Ancak tüzel kişiler hakkında bunlara uygun olan güvenlik tedbiri niteliğindeki yaptırımların uygulanabilmesi mümkündür (TCK md.20/2). Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanabilmesi, bunların suç faili olarak değerlendirilebileceği anlamına gelmeyecektir¹³⁰. Türk Ceza Kanunu md.60/4 hükmüne göre tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri ancak kanunun gösterdiği hallerde uygulanabilecektir. İşte, kanunun gösterdiği hâllerden birisi de 7258 s. Kanun md.5/3 hükmüdür. Buna göre, 7258 s. Kanun md.5 hükmünde düzenlenen suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirine de hükmedilebilecektir. Örneğin yasadışı bahis oynatma fiilinin bir özel hukuk tüzel kişisi yararına işlenmesi hâlinde suçtan elde edilen kazancın müsaderesine karar verilebilecektir (TCK md.60/2, 7258 s. Kanun md.5/3). Veya bir özel hukuk tüzel kişinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle kamu kuru-

¹²⁹ Aynı yönde bkz. Şen - Bodur, ss. 200-201.

¹³⁰ Özgenç, s. 214.

mu tarafından verilen iznin kötüye kullanılması suretiyle yasadışı bahis suçlarının işlenmesi durumunda tüzel kişiye verilen iznin iptal edilmesi söz konusu olacaktır (TCK md.60/1, 7258 s. Kanun md.5/3).

SONUÇ

Çalışmamızda 7258 s. Kanun md.5 hükmünde düzenlenen, spor müsabakaları üzerinde yasadışı bahis ve şans oyunlarına ilişkin suçlar öğretideki görüşler ve yargı kararları da dikkate alınarak ana hatlarıyla incelenmiştir.

Spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis veya şans oyunlarını oynatmak ya da oynanmasına yer veya imkân sağlamak, yurtdışında oynatılan spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlamak, spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunları ile bağlantılı olarak para nakline aracılık etmek, veya kişileri reklam vermek ve sair surette spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarını oynamaya teşvik etmek fiilleri 7258 s. Kanun kapsamında suç olarak düzenlenmiştir. Bu suçların faili herkes olabilirken, mağduru ise toplumu oluşturan bütün bireylerdir.

7258 s. Kanun md.5 kapsamında düzenlenen suçların ortaya çıkabilmesi için her şeyden önce ortada ilgili kurum ve kuruluşlarca düzenlenen spor müsabakaları üzerinde oynanan bahis veya şans oyunu niteliği taşıyan bir oyunun bulunması gerekmektedir. Yine bu oyunun 7258 s. Kanun ve sair mevzuatın verdiği yetkiye dayalı olmaksızın oynatılması şarttır. Bu suretle kanun koyucunun 7258 s. Kanun kapsamında düzenlediği suçlara ilişkin hukuka aykırılık unsuruna suç tipinde yer verdiği görülmektedir. Kanaatimizce bahis veya şans oyununun kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın oynatılması tipikliğin bir unsuru niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla failin kastının hukuka aykırılığı da kapsadığının hâkim tarafından özel olarak incelenmesi gerekecektir. Bu nedenle de 7258 s. Kanun kapsamında düzenlenen suçlar ancak doğrudan kastla işlenebilir.

Gelişen bilgi teknolojileri, bilgisayarın ve internetin oldukça yaygın bir şekilde kullanılması, “e-spor” adı verilen yeni bir kavramı da beraberinde getirmiştir. E-spor müsabakalarının sonuçları, oyuncuların skor ve diğer istatistikleri gibi konular üzerine bahis veya şans oyunu oynanabilmesi de imkân dahilindedir. Bugün itibarıyla e-spor müsabakaları üzerine Spor Toto Teşkilat Başkanlığı’nın yetkilendirdiği bayiler veya elektronik bayiler tarafından bahis veya şans oyunu oynatılmamaktadır. Fakat e-sporun ülkemizde yaygınlaşması ve daha geniş kitleler tarafından

takip edilmeye başlanmasıyla gelecekte bu oyunlar üzerine kanunun verdiği yetkiye dayalı olarak bahis veya şans oyunu oynanabileceğini öngörüyoruz. Türkiye E-Spor Federasyonu tarafından ya da onun onayıyla düzenlenen e-spor müsabakaları üzerinde kanunun verdiği yetkiye dayalı olmaksızın bahis veya şans oyunu oynatılması, bu oyunlar için yer veya imkân sağlanması, para nakline aracılık edilmesi gibi fiiller de 7258 s. Kanun kapsamında suç olarak değerlendirilmelidir. Ancak kanunilik ilkesi bakımından ortaya çıkabilecek olası sorunların önüne geçilebilmesi açısından e-spor müsabakalarının da 7258 s. Kanun kapsamında değerlendirildiğine ilişkin bir düzenleme yapması isabetli olacaktır.

7258 s. Kanun md.5/1-b’de düzenlenen suç, kanaatimizce *“bahis veya şans oyununun yurtdışında gerçekleşmesi”* veya *“üzerine bahis veya şans oyunu oynanan spor müsabakasının yurtdışında gerçekleşmesi”* olmak üzere iki farklı anlama gelmeye müsait bir hükümdür. Nitekim yargı kararları incelendiğinde, sözü edilen hükmün iki farklı şekilde de yorumlandığı görülmektedir. Kanunilik ilkesi karşısında suç teşkil eden fiilin açık bir şekilde belirlenebilmesi amacıyla 7258 s. Kanun md.5/1-b hükmünün *“Spor müsabakalarına dayalı olarak yurtdışında oynatılan sabit ihtimalli veya müşterek bahis ya da şans oyunlarının internet yoluyla ve sair suretle erişim sağlayarak Türkiye’den oynanmasına imkân sağlayan kişiler (...)”* şeklinde değiştirilmesini öneriyoruz.

Yasadışı bahis veya şans oyununa ilişkin para trafiğine aracılık etme fiili bakımından ise; yalnızca para veya kanunda para yerine geçeceği açıkça gösterilen değerlerin bu suçun konusunu oluşturacağı düşüncesiyle, internet üzerinden kolaylıkla ve takip edilmesi neredeyse olanaksız bir şekilde transfer edilebilen kripto varlıkların bu suçun kapsamına alınmasını öneriyoruz.

7258 s. Kanun kapsamındaki suçların muhakemesinde, katalogda yer alan suçlarda uygulanabilecek bazı koruma tedbirlerine ilişkin özel hükümlerin yine bu Kanun ile düzenlenmesi yerine, Ceza Muhakemesi Kanunu’nda ilgili hükümler altında düzenlenmesinin daha isabetli olacağını düşünüyoruz.

Yasadışı bahis veya şans oyunu suçlarında Yargıtay, kurumun suçtan doğrudan zarar görmemesi nedeniyle Spor Toto Teşkilat Başkanlığı’nın kamu davasına katılma hakkının bulunmadığı ve dolayısıyla verilen hükme karşı kanun yoluna başvurma hakkının da olmadığı yönünde kararlar vermektedir. 7258 s. Kanun md.5/1-a ve b hükümlerinde düzenlenen yasadışı bahis veya şans oyunu suçlarıyla korunan hukuksal yarar, ilgili mevzuat gereği verilen yetkiye dayanarak bahis ve şans oyunu düzenleyen kuruluşlar ile bu kuruluşlardan pay alan kamu kurum ve kuruluşlarının malî çıkarlarıdır. Yasadışı bahis veya şans oyunu

oynatılması ya da buna yer veya imkân sağlanması fiilleriyle, hukuk düzeninin kabul ettiği sınırlar çerçevesinde faaliyet gösteren kişi veya kuruluşların çıkarları da doğrudan doğruya zarar görmektedir. Bu suçlar ile malî çıkarları doğrudan zarar gören Spor Toto Teşkilât Başkanlığı'nın da kamu davasına katılma taleplerinin kabul edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Çocukların ilgili kurumlar tarafından izin verilen bahis ve şans oyunlarını dahi oynamaları yasak iken, yasadışı bahis ve şans oyunlarına karşı daha fazla korunması gerektiğini düşünüyor ve çocuklara yasadışı bahis ya da şans oyunu oynatmanın 7258 s. Kanun anlamında nitelikli hâl olarak düzenlenmesini öneriyoruz. Ayrıca yasadışı bahis ve şans oyunlarının terör veya organize suç örgütlerinin faaliyeti kapsamında işlenmesi ve örgütlü suçların finansmanında kullanılması önemli birer sorun kaynağıdır. Bu nedenle suçun örgüt faaliyeti kapsamında işlenmesinin de bir nitelikli hâl olarak düzenlenmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz.

Kripto varlıklar gibi takip edilmesi neredeyse imkânsız olan malvarlığı değerlerinin de yaygınlaşması; yasadışı bahis veya şans oyunlarının suçtan kaynaklanan malvarlığı değerinin aklanması ve suç veya terör örgütlerinin finansmanı gibi ciddi sonuçlar doğurabilecek amaçlarla kullanılabilmesine yol açmaktadır. Ancak bireylerin kolayca para kazanabileceği veya yalnızca eğlenebileceği bahis ve şans oyunu gibi oyunlara olan ilgisi de yadsınamaz bir gerçektir. Bu nedenle kanunkoyucu, bahis ve şans oyunları oynatılacak ise ancak kanunun verdiği yetkiye dayalı olarak oynatılması; kanunun verdiği yetkiye dayalı olmayan bahis ve şans oyunu fiillerinin ise cezalandırılması yönünde tercihte bulunmuştur. Yasadışı bahis veya şans oyunlarına çevrimiçi ortamda kolaylıkla erişilebilmesi ve kayıtdışılık, suçla mücadeleyi de güçleştirmektedir. Çalışmamızda yer verdiğimiz MASAK ve Emniyet Genel Müdürlüğü verileri de milyonlarca vatandaşımızın yasadışı bahis ve şans oyunlarını yasal olanlara tercih ettiğini gözler önüne sermektedir. Bireylerin bahis ve şans oyunlarına karşı olan ilgilerinin göz ardı edilmemesi, bireylerin yasadışı bahsi tercih etmelerinin sebeplerinin iyi analiz edilmesi ve bu sebeplerin ortadan kaldırılması, suçla mücadele yönünden daha isabetli olacaktır. Yasadışı bahis oynatma, oynanmasına imkân sağlama, bu oyunları reklam ve sair yolla özendirme veya para nakline aracılık etme fiillerinin suç olarak kabul edilmesi gibi yollarla, sorunun esasen son çare olması gereken ceza hukuku aracılığıyla çözülmeye çalışılması, yasadışı bahsin önüne ancak sınırlı düzeyde geçebilmektedir. Kanaatimizce yurttaşların yasadışı bahis ve şans oyunlarının olası risklerine karşı bilinçlendirilmesi ve norma uygun hareket etmeleri için teşvik edilmeleri de yasadışı bahis ve şans oyunları ile mücadeleyi kolaylaştıracaktır.

KAYNAKÇA

- ARAS, Dicle - Şahin, Neşe, “Fiziksel Aktivite, Fiziksel Uygunluk, Egzersiz Spor ve Sağlık İlişkisi”, *Spor Bilimlerine Giriş*, Ed. Hakan Sunay, Gazi Kitabevi, Ankara, 2017.
- ARTUÇ, Mustafa, *Pratik Türk Ceza Kanunu*, 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.
- ARTUK, M. Emin vd., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 15. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.
- BABAYİĞİT, Beşir, “Kumar Oynama ve Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama Fiilleri”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 2017, Y. 9, S. 34, (TAAD), ss. 283-315.
- BABAYİĞİT, Beşir, *Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama Suçu*, Adalet Yayınevi, Ankara, (2021), 2021.
- CENTEL, Nur - Zafer, Hamide, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, 17. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- ÇALIŞKAN, Suat - Gürel, Ali, *Yasadışı Bahis ve Kumar Suçları*, 2. Baskı, Platon Plus Yayıncılık, İstanbul, 2021.
- ÇETİN, Soner Hamza, “Terörizmin Finansmanı Suçu”, *Ceza Hukuku Dergisi*, 2016, Cilt: 11, Sayı: 31, ss. 125-171.
- DOĞU, Hakkı Mert, “E-Spor ve E-Spor Hukukunda Sporcu Sözleşmeleri”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt. 69, Sayı: 2, 2020, ss. 443-453.
- DÖNMEZER, Sulhi - Erman, Sahir, *Nazarî ve Tatbikî Ceza Hukuku Cilt II*, Der Yayınları, İstanbul, 2019.
- DÜLGER, Murat Volkan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Hukuk Akademisi, İstanbul, 2021.
- ERBAŞ, Rahime - Tokgöz, H. Begüm, “Türk Ceza Hukukunda ‘Ultima Ratio’ İlkesi Bağlamında Spor Müsabakalarına Dayalı Bahis ve Şans Oyunları”, *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı*, Ed. İzzet Özgenç, Cumhur Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, ss. 1719-1754.
- FUCHS, Philippe - Guitton, Pascal, “Introduction”, *Virtual Reality: Concepts and Technologies*, Ed. Philippe Fuchs, Guillaume Moreau ve Pascal Guitton, CRC Press, 2011.
- GÖDEKLİ, Mehmet, *Terörizmin Finansmanı Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- GÖKTÜRK, Neslihan, “Suçun Yasal Tanımında Yer Alan ‘Hukuka Aykırılık’ İfadesinin İcra Ettiği Fonksiyon”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016, Cilt: 7, Sayı: 1, ss. 407-450.
- HAKERİ, Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 25. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

- İMAMOĞLU, Deniz Alp, **Kripto Para Birimleri ve Türk Hukukunda Düzenlemesi**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.
- İNAL, Ali Niyazi, **Beden Eğitimi ve Spor Bilimi**, Nobel Yayınları, Güncellenmiş 5. Baskı, Ankara, 2015.
- KAHRAMAN, Abdüssamed, **Türk ve Avrupa Birliği Düzenlemeleri Işığında Elektronik Para**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- KARAHÜSEYİNOĞLU, M. Fatih, "Spor Sosyolojisi", **Spor Bilimlerine Giriş**, Ed. Erdal Demir, Nobel Yayınları, Ankara, 2015.
- KARAKEHYA, Hakan, "Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama Suçu", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, 2013, Nur Centel'e Armağan, ss. 699 - 713.
- KARAOĞLU, Ercan, **Spor Hukukunun Temel Kavramları ve Sportif Alanda Doğabilecek Hukukî İhtilaflar**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- KİLCİ, Alp Kaan, **Spor ve Dijital Oyunda Son Nokta: ESPOR**, 2. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara, 2021.
- KOCA, Mahmut - Üzülmüş, İlhan, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- KOCA, Mahmut, "Şans (Talih) Oyunları, Hukuk Sistemlerinin Konuya Yaklaşımı, Ortaya Çıkan Sorunlar, Bu Sorunların Çözümüne Yönelik Hukuki Çareler ve Türkiye'nin Şans Oyunları Politikası", **5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri, Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı**, Ed. İzzet Özgenç, Cumhuriyet Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, ss. 1563-1626.
- KOLUDAR, Sabahaddin, **Futbolda Antrenörlük ve Eğitim Öğretim İlkeleri**, Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1988.
- MUSTAFAOĞLU, Rüstem. "e-Spor, Spor ve Fiziksel Aktivite", **Ulusal Spor Bilimleri Dergisi**, Cilt: 2, Sayı: 2, 2018, ss. 84-96.
- ÖZBEK, Veli Özer - Doğan, Koray - Bacaksız, Pınar, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, (Ceza Genel), 2020.
- ÖZBEK, Veli Özer - Doğan, Koray - Bacaksız, Pınar, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 13. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, (Muhakeme), 2020.
- ÖZGENÇ, İzzet, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 16. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- ÖZTÜRK, Bahri vd., **Nazari ve Uygulamalı Ceza Muhakemesi Hukuku**, Ed. Bahri Öztürk, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.
- PARRY, Jim, "E-sports are Not Sports", **Sport, Ethics and Philosophy**, Cilt: 13, Sayı: 1, 2019, ss. 3-18.

PASLI, Ali vd., *E-Spor: Hukuki Bakış*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

ŞAHİN, Cumhur - Kılıç, Ali Şahin, “Bahis ve Şans Oyunlarından Kaynaklanan Ceza Hukuku Sorumluluğu Bağlamında Suç Teorisine İlişkin Ortaya Çıkan Sorunlar”, *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı*, Ed. İzzet Özgenç, Cumhur Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, ss. 1655-1674.

ŞEN, Ersan - Bodur, Fatma Betül, “Futbol Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları”, *Yorumluyorum XVII*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018, ss. 95-138.

URKAÇ, Ethem, *Yeni Başlayanlar İçin Briç 2/1 Beşli Major Sistemi Deklarasyon Konuşma Bilgileri*, Troya Yayıncılık, Genişletilmiş İkinci Baskı, İstanbul, 2008.

YAŞAR, M. Ruhat, “Şans Oyunları ve İddaa”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2010, Cilt: 9, Sayı: 34, ss. 138-171.

YENERER ÇAKMUT, Özlem, “Sporun Bir Dalı Olarak Futbolda Müşterek Bahis ve Ceza Hukuku”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2008, Cilt: 5, Sayı: 2, ss. 113-125.

YILMAZ, Sacit. “Bahis Oyunları ve Ceza Hukuku Sorumluluğu”, *5. Türk-Kore Ceza Hukuku Günleri, Karşılaştırmalı Hukukta Ekonomik Suçlar Uluslararası Sempozyumu Tebliğler Kitabı*, Ed. İzzet Özgenç, Cumhur Şahin ve Faruk Turhan, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, C. II, ss. 1755-1770.

Anayasa Mahkemesi Karar Arama - <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>.

BBC Türkçe - <https://www.bbc.com/turkce>.

Beşiktaş JK - <https://bjk.com.tr>.

CNN Türk - <https://www.cnnturk.com>.

Deutsche Welle - www.dw.com/en.

Emniyet Genel Müdürlüğü - <https://www.egm.gov.tr>.

Federal Bureau of Investigation (FBI) - <https://www.fbi.gov>.

Fenerbahçe E-Spor - <http://fenerbahceespor.com/aboutus>.

Kazancı İhtihat ve Mevzuat Bilişim Sistemi - www.kazanci.com.tr.

Habertürk - <https://www.haberturk.com>.

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü - <https://adlisicil.adalet.gov.tr/>.

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü, <https://www.sozluk.gov.tr>.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnternet Sitesi - www.tbmm.gov.tr.

Türkiye E-Spor Federasyonu - <http://tesfed.gov.tr>.

Uluslararası Espor Federasyonu (International Esports Federation - IESF) - <https://iesf.org>.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi (International Olympic Committee - IOC) - <https://olympics.com>.

Yargıtay Karar Arama - <https://karararama.yargitay.gov.tr>.